ZAKON O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICA SA DJECOM ("Sl. novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", br. 8/2022, "Sl. novine FBiH", br. 52/2022 - dr. zakon i "Sl. novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", br. 2/2024 i 6/2025)

ZAKON O SOCIJALNOJ ZAŠTITI, ZAŠTITI CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITI PORODICA SA DJECOM

("Sl. novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", br. 8/2022, "Sl. novine FBiH", br. 52/2022 - dr. zakon i "Sl. novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", br. 2/2024 i 6/2025)

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

(Predmet zakona)

(1) Ovim Zakonom, u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", broj:36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 45/16 i 40/18) (u daljem tekstu: Federalni zakon), na području Bosanskopodrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kanton), uređuju se:

a) djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom;

b) korisnici socijalne zaštite i prava iz socijalne zaštite;

c) uslovi i postupak sticanja prava iz socijalne zaštite, iznosi novčanih i drugih davanja na osnovu prava iz socijalne zaštite i njihovo finansiranje;

d) uslovi, način, postupak ostvarivanja prava i finansiranje civilnih žrtava rata;

e) uslovi, način, postupak ostvarivanja prava i finansiranje prava porodica sa djecom;

f) ustanove socijalne zaštite i uslovi za njihovo osnivanje;

g) postupak osnivanja invalidskih udruženja;

h) finansiranje i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom.

(2) Na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuje se Federalni zakon.

(3) Djelatnost socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom je od interesa za Kanton.

Član 2

(Ostvarivanje prava iz ovog Zakona)

(1) Prava po osnovu ovog Zakona mogu ostvariti lica i porodice koji imaju prijavljeno prebivalište na području Kantona u kontinuitetu najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva.

(2) Izuzetno od prethodnog stava, prava po ovom Zakonu mogu ostvariti lica koja su 30.04.1992. godine imala prebivalište na području Kantona, pod uslovom da im je utvrđen status povratnika.

(3) Prava po osnovu ovog Zakona mogu ostvariti i lica koja nisu državljani Bosne i Hercegovine koja legalno borave na teritoriji Federacije BiH (u daljem tekstu: Federacija) pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom i u skladu sa međunarodnim ugovorima.

(4) Pravo utvrđeno ovim Zakonom ne može ostvariti lice koje isto pravo već ostvaruje po drugom osnovu.

(5) Prava iz ovog Zakona su lična i ne mogu se prenositi niti nasljeđivati.

Član 3

(Osnov za utvrđivanje novčanih i drugih materijalnih davanja)

(1) Osnov za utvrđivanje novčanih i drugih materijalnih davanja po osnovu socijalne zaštite i zaštite porodica sa djecom, u skladu sa ovim Zakonom, je prosječna neto plata u Kantonu ostvarena u prethodnoj kalendarskoj godini pomnožena sa odgovarajućim koeficijentom (u daljem tekstu: prosječna plata u Kantonu), izuzev prava iz člana 111. i člana 113. ovog Zakona, gdje se kao osnov uzima prosječna neto plata u Federaciji BiH ostvarena u prethodnoj kalendarskoj godini prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, pomnožena sa odgovarajućim koeficijentom.

(2) Visinu koeficijenta za obračun iz stava (1) ovog člana utvrđuje Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Vlada Kantona) svojim aktom, s tim da osnov ne može biti manji od onog utvrđenog u prethodnoj godini.

(3) Nakon što Vlada Kantona utvrdi visinu koeficijenta iz stava (2) ovog člana, Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Kantonalno ministarstvo) donosi instrukciju kojom će se utvrditi visina novčanih davanja po osnovu prava iz ovog Zakona.

Član 4

(Način utvrđivanja ukupnih prihoda domaćinstva kao uslov za ostvarivanje prava)

(1) Ukupan prihod domaćinstva kao uslov za ostvarivanje prava po ovom Zakonu, čine prihodi koje članovi domaćinstva ostvaruju po osnovu:

a) plate i drugih primanja, izuzev naknade za topli obrok, naknade za prevoz na posao i sa posla;

b) starosne, invalidske i porodične penzije;

c) poljoprivredne djelatnosti;

d) primanja po propisima iz boračko - invalidske zaštite i zaštite civilnih žrtava rata;

e) primanja po osnovu socijalne zaštite, izuzev primanja po osnovu novčane naknade za pomoć i njegu od strane drugog lica, stalne novčane pomoći, dječijeg dodatka i jednokratne novčane pomoći;

f) primanja po osnovu prava na ličnu invalidninu po svim osnovama, izuzev u postupku ostvarivanja prava na stalnu novčanu pomoć, novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica;

g) prihoda ostvarenih po osnovu imovinskog prava;

h) prihoda ostvarenih po osnovu privrednih, uslužnih i drugih djelatnosti;

i) prihoda ostvarenih po osnovu autorskih prava;

j) prihoda po osnovu dopunskog rada i prihoda po osnovu registrovane dopunske djelatnosti;

k) primanja po osnovu novčane naknade za novorođeno treće, četvrto i peto dijete;

l) primanja po osnovu novčane naknade za vrijeme čekanja na zaposlenje.

(2) Prihod u smislu ovog člana je prosječan prihod ostvaren u posljednja tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz ovog Zakona, koji se dijeli sa brojem članova domaćinstva.

(3) Prihodom od poljoprivredne djelatnosti u smislu tačke c) ovog člana smatra se katastarski prihod iz prethodne godine koji se dijeli sa 12 mjeseci i brojem članova domaćinstva.

(4) Prihodom ostvarenim po osnovu imovinskog prava u smislu tačke g) ovog člana, smatra se prihod ostvaren prodajom imovine, a prihod ostvaren davanjem imovine u zakup ili najam, je prosječan prihod ostvaren u posljednjih šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz ovog Zakona, koji se dijeli sa brojem članova domaćinstva.

(5) Zajedničko domaćinstvo je ekonomska zajednica jedne ili više porodica u kojoj se zajednički stiču i troše novčana i druga

materijalna sredstva, stečena radom i korištenjem zajedničkih materijalnih dobara.

(6) Porodicu, u smislu ovog Zakona, čini: bračni drug, odnosno vanbračni drug, dijete (bračno, vanbračno, usvojeno, pastorče i dijete bez roditelja uzeto na izdržavanje), otac, majka, maćeha, djed i baba - nena (po ocu i majci) i braća i sestre bračnih drugova.

Član 5

(Primjena odredbi Zakona o upravnom postupku)

U postupku za ostvarivanje prava po ovom Zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 6

(Upotreba izraza u muškom ili ženskom rodu)

Riječi koje su radi preglednosti u propisu navedene u jednom rodu bez diskriminacije odnose se i na muški i na ženski rod.

DIO DRUGI - DJELATNOST, CILJEVI I NAČELA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 7

(Pojmovno određenje socijalne zaštite)

(1) Socijalna zaštita, u smislu ovog Zakona, je organizovana djelatnost od posebnog interesa za Kanton, koja ima za cilj pružanje podrške pojedincima i njihovim porodicama u stanju potrebe i poduzimanje mjera radi sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka i posljedica takvog stanja.

(2) Stanje potrebe, u smislu stava (1) ovog člana, smatra se trajno ili privremeno stanje u kojem se nalazi lice ili porodica, prouzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrećama, opštom ekonomskom krizom, psihofizičkim stanjem lica ili drugih razloga, koji se ne mogu otkloniti bez pomoći drugog lica.

Član 8

(Djelatnost socijalne zaštite)

(1) Djelatnošću socijalne zaštite se smatraju organizovane mjere i aktivnosti na stvaranju uslova za ostvarivanje zaštitne funkcije porodice i uslova za samostalan život i rad lica koja se nalaze u stanju potrebe ili za njihovo aktiviranje u skladu sa sposobnostima, osiguravanje sredstava za život materijalno neosiguranim i za rad nesposobnim pojedincima i drugim pojedincima koji su u stanju potrebe, kao i osiguravanje drugih oblika socijalne zaštite.

(2) Pod djelatnošću socijalne zaštite podrazumijeva se i pružanje podrške korisniku u izlasku iz stanja siromaštva i socijalne isključenosti.

Član 9

(Ciljevi socijalne zaštite)

Ciljevi socijalne zaštite su:

a) dostići, odnosno održavati minimalnu materijalnu sigurnost i nezavisnost pojedinaca i porodica u zadovoljavanju njihovih osnovnih životnih potreba;

b) omogućiti dostupnost usluga i ostvarivanje prava u socijalnoj zaštiti;

c) stvoriti jednake mogućnosti pojedinaca za samostalan život i aktivno sudjelovanje u zajednici;

d) očuvati i unaprijediti porodične odnose i podsticati porodičnu solidarnost;

e) prevenirati i otkloniti posljedice zlostavljanja, zanemarivanja ili eksploatacije.

Član 10

(Načela socijalne zaštite)

Socijalna zaštita se zasniva na sljedećim načelima:

a) uvažavanju dostojanstva korisnika iz oblasti socijalne zaštite;

b) ličnoj odgovornosti i aktivnom sudjelovanju korisnika u kreiranju ciljeva i aktivnosti socijalne zaštite koje se na njega odnose;

c) poboljšanju položaja korisnika prava u zajednici;

d) uspostavi socijalnih programa koji će osigurati uslove za održivi razvoj korisnika uz smanjivanje dugoročne zavisnosti od podrške socijalne zaštite;

e) pluralizmu nositelja, sadržaja, oblika, metoda i usluga u socijalnoj zaštiti;

f) partnerstvu i udruživanju različitih nositelja djelatnosti i programa iz vladinog i nevladinog sektora;

g) nediskriminaciji u ostvarivanju prava iz socijalne zaštite.

Član 11

(Odgovornost u zadovoljavanju potreba)

Svako je dužan da radom, prihodima i imovinom stvori uslove za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba i doprinese sprečavanju, otklanjanju ili ublažavanju socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova porodice, posebno djece i drugih članova koji nisu u mogućnosti brinuti se sami o sebi.

Član 12

(Obavljanje djelatnosti socijalne zaštite)

(1) Djelatnost socijalne zaštite obavljaju ustanove socijalne zaštite, jedinice lokalne samouprave, udruženja i fondacije, organizacije koje osnivaju vjerske zajednice, građani pojedinci, kao i druga fizička i pravna lica u skladu sa zakonom.

(2) Ustanove iz stava (1) ovoga člana mogu se osnovati kao javne i privatne, osim centara za socijalni rad koji se osnivaju isključivo kao javne ustanove.

Član 13

(Evidencija)

(1) O pravima iz ovog Zakona vodi se jedinstvena evidencija.

(2) Evidencija iz stava (1) ovoga člana vodi se u elektronskom i u papirnom obliku.

(3) Administracija novčanih naknada i ostalih prava korisnika vrši se u okviru različitih vrsta registara na nivou Federacije i kantona koji su podržani elektronskim informacionim sistemima.

(4) Ustanove socijalne zaštite i drugi pružaoci usluga socijalne zaštite dužni su čuvati dokumentaciju korisnika u izvornom i u elektronskom obliku, te je zaštititi od neovlaštenog pristupa, umnožavanja i zloupotrebe, nezavisno od oblika u kojemu su podaci iz dokumentacije sačuvani.

DIO TREĆI - NAČELA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 14

(Načelo humanizma, poštivanja integriteta i dostojanstva korisnika)

(1) Pojedinac ima pravo na socijalnu zaštitu, čije se pružanje zasniva na socijalnoj pravdi i humanizmu, uz poštivanje tjelesnog i psihičkog integriteta, kao i uz uvažavanje njegovih moralnih, kulturnih i vjerskih uvjerenja, u skladu s osnovnim ljudskim pravima i slobodama.

(2) Zabranjuje se bilo koji oblik nasilja prema korisnicima pri pružanju prava i usluga iz socijalne zaštite.

Član 15

(Načelo najboljeg interesa korisnika)

Prava i usluge iz socijalne zaštite pružaju se u skladu s najboljim interesom korisnika, uvažavajući životni ciklus, spol, etničko i kulturno porijeklo, jezik, vjeroispovjest, individualne sposobnosti, životne navike, razvojne i posebne potrebe korisnika.

Član 16

(Načelo uključenosti korisnika u zajednici)

Usluge socijalne zaštite pružaju se korisnicima u pravilu kada su za to ispunjeni uslovi u njihovim domovima i/ili njihovoj lokalnoj zajednici kroz vaninstitucionalne oblike zaštite koje osiguravaju različiti pružaoci usluga s ciljem poboljšanja kvalitete života korisnika i njihove uključenosti u zajednicu.

Član 17

(Načelo dostupnosti socijalne zaštite)

Pružanje prava i usluga iz socijalne zaštite organizuje se na način koji osigurava njihovu fizičku, geografsku i ekonomsku pristupačnost, uz

uvažavanje kulturoloških i drugih različitosti.

Član 18

(Načelo efikasnosti socijalne zaštite)

Socijalna zaštita ostvaruje se na način koji osigurava postizanje najboljih mogućih rezultata u odnosu na raspoloživa finansijska sredstva.

Član 19

(Načelo blagovremenosti socijalne zaštite)

Socijalna zaštita ostvaruje se na način koji osigurava pravovremeno prepoznavanje potreba korisnika i pružanje usluga radi sprečavanja nastanka i razvoja stanja koja ugrožavaju zadovoljavanje osnovnih životnih potreba i ometaju uključivanje u društvo.

Član 20

(Načelo kontinuiranosti socijalne zaštite)

Pružanje prava i usluga socijalne zaštite je funkcionalno povezano i usklađeno, tako da osigurava cjelovitu socijalnu zaštitu korisniku prava i usluga u svakoj životnoj dobi.

Član 21

(Načelo najmanje restriktivnog okruženja)

Prava i usluge socijalne zaštite pružaju se prvenstveno u neposrednom i najmanje restriktivnom okruženju, uz izbor usluga koje korisniku omogućavaju ostanak u zajednici.

Član 22

(Načelo unapređivanja kvalitete socijalne zaštite)

(1) Prava i usluge socijalne zaštite pružaju se u skladu s načelima i standardima savremene profesionalne prakse socijalnog rada.

(2) Kvaliteta usluga socijalne zaštite unapređuje se primjenom savremenih naučnih postignuća i struke te standarda usluga u socijalnoj zaštiti.

Član 23

(Načelo partnerstva i udruživanja)

Pružaoci prava i usluga iz socijalne zaštite iz vladinog sektora, privatnog sektora, civilnog društva sarađuju i zajednički djeluju na svim nivoima vlasti u svrhu postizanja što veće efikasnosti i efektivnosti socijalne zaštite, kao i dostupnosti socijalne zaštite korisniku.

Član 24

(Načelo zabrane diskriminacije)

(1) Prava i usluge iz ovog Zakona pripadaju licima koja ispunjavaju propisane uslove bez obzira na razlike u rasi, boji kože, spolu, jeziku, političkom i nacionalnom opredjeljenju, socijalnom porijeklu, seksualnoj orijentaciji, starosti, imovini, prirodi socijalne ugroženosti, invaliditetu ili bilo kojem drugom statusu.

(2) Ustanove socijalne zaštite osiguravaju ravnopravnost u pristupu i korištenju prava i usluga iz ovog Zakona i u svom radu sprečavaju svaki oblik diskriminacije, direktne ili indirektne, po bilo kojem osnovu.

Član 25

(Načelo javnosti)

Svi subjekti koji obavljaju djelatnost socijalne zaštite osiguravaju slobodan pristup informacijama od javnog značaja i drugim informacijama koje omogućavaju pojedincima da budu upoznati sa sistemom socijalne zaštite u Federaciji i Kantonu, a u skladu s važećim propisima o slobodnom pristupu informacijama i zaštiti ličnih podataka.

DIO ČETVRTI - SOCIJALNA ZAŠTITA

POGLAVLjE I - KORISNICI PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 26

(Korisnici prava iz socijalne zaštite)

(1) Korisnici prava iz socijalne zaštite, u smislu ovog Zakona, su lica koja se nalaze u stanju potrebe i to:

a) Djeca:

1) djeca bez roditeljskog staranja;

2) odgojno zanemarena djeca;

3) djeca u sukobu sa zakonom;

4) djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama;

5) djeca s invaliditetom;

6) djeca žrtve porodičnog i drugog nasilja;

7) djeca žrtve trgovine ljudima;

8) djeca žrtve zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti;

9) djeca s društveno negativnim ponašanjem;

10) djeca bez pratnje;

11) djeca kojoj je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

b) Punoljetna lica:

1) lica s invaliditetom;

2) materijalno neosigurana i za rad nesposobna lica;

3) starija lica bez porodičnog staranja;

4) lica s društveno negativnim ponašanjem;

5) žrtve porodičnog i drugog nasilja;

6) žrtve trgovine ljudima;

7) žrtve zloupotrebe psihoaktivnih supstanci i drugih oblika ovisnosti;

8) beskućnici;

9) lica kojima je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

(2) Krug korisnika socijalne zaštite iz stava (1) ovog člana može se proširiti u skladu sa programima razvoja socijalne zaštite i specifičnim prilikama u Kantonu.

Član 27

(Djeca korisnici prava iz socijalne zaštite)

Pod djetetom, korisnikom prava iz socijalne zaštite u smislu člana 26. stav (1) alineja a) ovoga Zakona, podrazumijeva se:

1) dijete bez roditeljskog staranja koje je bez oba roditelja, nepoznatih roditelja, napušteno od roditelja, dijete roditelja kojima je oduzeto pravo da žive sa djetetom, dijete roditelja kojima je oduzeto roditeljsko pravo i dijete roditelja spriječenih da vrše roditeljsku dužnost;

2) odgojno zanemareno dijete koje zbog nedovoljnog nadzora i brige roditelja ili staratelja/usvojitelja, te negativnog uticaja sredine, narušava opšte prihvaćene norme ponašanja;

3) dijete u sukobu sa zakonom koje svojim ponašanjem narušava opšteprihvaćene norme ponašanja i vrši prekršaje i krivična djela;

4) dijete čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i čiji roditelji zbog nesređenih porodičnih odnosa, materijalnih ili drugih razloga nisu u mogućnosti osigurati normalne uslove za njegov pravilan odgoj, te fizički, psihički i emocionalni razvoj;

5) dijete s invaliditetom je dijete s tjelesnim, duševnim, intelektualnim ili čulnim oštećenjima, odnosno višestrukim oštećenjima koja u interakciji s raznim preprekama mogu ometati njegovo puno i efikasno sudjelovanje u društvu na jednakom osnovu s drugima;

6) dijete žrtva porodičnog i drugog nasilja koje je žrtva tjelesnog, psihičkog ili seksualnog zlostavljanja i kome je nanesena tjelesna, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja, kao i prijetnja takvim djelima ili propuštanje činjenja i dužne pažnje, koje ozbiljno sputavaju dijete da uživa u svojim pravima i slobodama na principu ravnopravnosti u javnoj ili privatnoj sferi života;

7) dijete žrtva trgovine ljudima koje je vrbovano, oteto, prevezeno, skriveno, nasilno transportovano ili prihvaćeno u svrhu eksploatacije čak i ako nije upotrijebljeno neko od sredstava prijetnje ili sile, prinude, prevare, obmane ili drugog sličnog sredstva bez obzira je li dijete dalo svoj dobrovoljni pristanak za eksploataciju ili ne;

8) dijete žrtva zloupotrebe psihoaktivnih supstanci (alkohol, droga i slično) i drugih oblika ovisnosti (internet, kocka i slično) koje zbog ovisnosti, negativnih socijalnih uticaja i emocionalnih poremećaja narušava i ugrožava svoje zdravlje i život;

9) dijete s društveno negativnim ponašanjem koje se odaje besposličarenju, skitnji, prosjačenju i drugim oblicima društveno negativnog ponašanja;

10) dijete bez pratnje koje je stranac i koje nije navršilo 18 godina života, a koje se prije ulaska u Bosnu i Hercegovinu nalazi bez pratnje roditelja ili staratelja ili ono dijete koje ostane bez pratnje roditelja, odnosno staratelja nakon ulaska na teritorij Kantona;

11) dijete kome je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite i koje se nađe u stanju potrebe zbog siromaštva, elementarne nepogode, izbjeglištva, ratnog stanja, pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, smrti jednog ili više članova porodice, povratka s liječenja, otpuštanja iz ustanove ili drugih nepredvidivih okolnosti.

Član 28

(Punoljetna lica korisnici prava iz socijalne zaštite)

Pod punoljetnim licem, korisnikom prava iz socijalne zaštite u smislu člana 26. stav (1) alineja b) ovoga Zakona, podrazumijeva se:

1) lice s invaliditetom je lice s tjelesnim, duševnim, intelektualnim i senzornim teškoćama, odnosno višestrukim oštećenjima koja u interakciji s raznim preprekama mogu ometati njezino puno i efikasno sudjelovanje u društvu na jednakom osnovu s drugima;

2) materijalno neosigurana i za rad nesposobna lice je odrasla lice koje nema prijeko potrebnih sredstava za izdržavanje, nesposobna je za rad i ne može osigurati sredstva za život po nekom drugom osnovu;

3) starija lice bez porodičnog staranja je lice koje je u dobi od 65 godina života i starija, koja zbog trajnih promjena u psihosocijalnom ili zdravstvenom stanju ne može zadovoljiti osnovne životne potrebe i koja nema članova porodice ni srodnike koji su je po zakonu

obavezni izdržavati ili, ako ih ima, da te lica nisu u mogućnosti izvršavati obavezu izdržavanja;

4) lice s društveno negativnim ponašanjem koja se odaje besposličarenju, skitnji, prosjačenju, prostituciji i drugim oblicima društveno negativnog ponašanja;

5) lice žrtva porodičnog i drugog nasilja koja je žrtva tjelesnog, psihičkog ili seksualnog zlostavljanja i kojoj je nanesena tjelesna, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja kao i prijetnja takvim djelima ili propuštanje činjenja i dužne pažnje koje ozbiljno sputavaju osobu da uživa u svojim pravima i slobodama na principu ravnopravnosti u javnoj ili privatnoj sferi života;

6) žrtva trgovine ljudima je lice koje je oteta, prevezena, skrivena, nasilno transportirana ili prihvaćena upotrebom prijetnje ili sile ili je obmanjivanjem ili drugim oblicima prinude ili prijevare navedena na pristanak vlastitog eksploatiranja, te je time dovedena u stanje potrebe;

7) žrtva zloupotrebe psihoaktivnih sredstava i drugih oblika ovisnosti je lice koje je došlo u stanje potrebe zbog upotrebe psihoaktivnih supstanci, negativnih socijalnih uticaja i emocionalnih poremećaja i time narušava i ugrožava svoje zdravlje i život zbog čega ima probleme u društvenim i porodičnim odnosima i osiguravanju egzistencije;

8) beskućnik je lice koje nema mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi moglo osigurati stanovanje, te je privremeno smješteno u prihvatilište ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namijenjena za stanovanje;

9) lice kojem je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite zbog siromaštva, elementarne nepogode, izbjeglištva, ratnog stanja, pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, smrti jednog ili više članova porodice, povratka s liječenja, otpuštanja iz ustanove ili drugih nepredvidivih okolnosti.

POGLAVLjE II - PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 29

(Osnovna prava iz socijalne zaštite)

Prava iz socijalne zaštite, u smislu ovog Zakona, su:

a) novčana i druga materijalna pomoć;

b) osposobljavanje za život i rad; c) hraniteljstvo;

d) smještaj u ustanove socijalne zaštite;

e) usluge socijalnog i drugog stručnog rada;

f) kućna njega i pomoć u kući;

ODJELjAK A. NOVČANA I DRUGA MATERIJALNA POMOĆ

Član 30

(Novčana i druga materijalna pomoć)

Novčana i druga materijalna pomoć sastoji se od:

a) stalne novčane pomoći;

b) novčane naknade za pomoć i njegu od strane drugog lica;

c) druge materijalne pomoći.

Član 31

(Opšti uslovi za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć i drugu materijalnu pomoć)

(1) Pravo na stalnu novčanu pomoć i drugu materijalnu pomoć imaju lica i porodice ukoliko kumulativno ispunjavaju sljedeće uslove:

a) da su materijalno neosigurani i nesposobni za samostalan rad i privređivanje;

b) da nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje;

c) da nemaju članova porodice koji su po zakonu obavezni da ih izdržavaju ili ako ih imaju, da ti članovi nisu u mogućnosti da izvršavaju obavezu izdržavanja.

(2) Pravo na pomoć iz stava (1) ovog člana ostvaruju lica i porodice koje u kontinuitetu imaju prijavljeno prebivalište, odnosno boravište na području Kantona najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva.

Član 32

(Postupak utvrđivanja nesposobnosti za samostalan rad i privređivanje)

(1) Nalaz i mišljenje o nesposobnosti za samostalan rad i privređivanje u prvom i drugom stepenu daje stručna institucija ili stručna komisija sa kojom Kantonalno ministarstvo zaključi ugovor.

(2) Stručnu komisiju čine zdravstveni i nezdravstveni kadrovi koji su osposobljeni za davanje mišljenja i ocjene o sposobnostima, tuđoj njezi i pomoći, odnosno koji imaju duže iskustvo u ocjenama sposobnosti djece i odraslih, na prijedlog JU Centar za socijalni rad Bosansko-podrinjskog kantona Goražde (u daljem tekstu: Centar za socijalni rad).

(3) Nalaz i mišljenje o sposobnosti i razvrstavanju djece ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju daje u prvom stepenu stručna komisija za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju koju obrazuje Centar za socijalni rad, a u drugom stepenu stručna komisija koju obrazuje Kantonalno ministarstvo.

STALNA NOVČANA POMOĆ

Član 33

(Način utvrđivanja minimuma primanja dovoljnog za izdržavanje domaćinstva)

(1) Pravo na stalnu novčanu pomoć ostvaruju lica i porodice na način i pod uslovima propisanim ovim i Federalnim zakonom.

(2) Iznos najnižeg primanja domaćinstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje zavisno od broja članova domaćinstva utvrđuje se u procentu od:

a) 35 % od prosječne plate u Kantonu za jednočlano domaćinstvo;

b) 40 % od prosječne plate u Kantonu za dvočlano domaćinstvo;

c) 45 % od prosječne plate u Kantonu za tročlano domaćinstvo;

d) 50 % od prosječne plate u Kantonu za četveročlano i višečlano domaćinstvo.

(3) Ukoliko domaćinstvo ima lice s invaliditetom ili lice s trajnim smetnjama u fizičkom ili psihičkom razvoju, iznos najnižeg primanja domaćinstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje, zavisno od broja članova domaćinstva, utvrđuje se u procentu od:

a) 40 % od prosječne plate u Kantonu za jednočlano domaćinstvo;

b) 45 % od prosječne plate u Kantonu za dvočlano domaćinstvo;

c) 50 % od prosječne plate u Kantonu za tročlano domaćinstvo;

d) 55 % od prosječne plate u Kantonu za četveročlano i višečlano domaćinstvo.

Član 34

(Utvrđivanje visine iznosa stalne novčane pomoći)

(1) Stalna novčana pomoć utvrđuje se u mjesečnom iznosu u visini razlike svih prihoda članova domaćinstva i iznosa najnižeg primanja domaćinstva koji se smatra dovoljnim za izdržavanje u smislu člana 33. ovog Zakona.

(2) Izuzetno, ukoliko su jedan ili više članova domaćinstva lica sa invaliditetom, a nisu ostvarili pravo na novčanu naknadu za njegu i pomoć od strane drugog lica, stalna novčana pomoć utvrđuje se u visini od 10% od prosječne plate u Kantonu.

Član 35

(Obaveze izdržavanja između članova porodice i srodnika)

(1) Obaveza izdržavanja između članova porodice i srodnika utvrđuje se i primjenjuje u skladu sa odredbama Porodičnog zakona.

(2) Smatra se da član porodice, odnosno srodnik nije u mogućnosti, u smislu člana 22. Federalnog zakona, izdržavati člana porodice sa kojim ne živi u zajedničkom domaćinstvu, ako mu prihodi, uključujući i člana porodice kojeg je obavezan izdržavati, ne prelaze iznos od 35% prosječne plate u Kantonu.

Član 36

(Isključivanje iz prava na stalnu novčanu pomoć)

(1) Pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti domaćinstva u kojima je jedan od članova vlasnik preduzeća ili samostalne radnje ili

ima registrovanu dopunsku djelatnost, odnosno domaćinstva u kojima su jedan ili više članova vlasnici ili posjednici automobila do sedam godina starosti, osim ako su u pitanju lica sa invaliditetom koja po propisima iz oblasti poreske i carinske politike mogu uvesti ili na domaćem tržištu kupiti motorno vozilo kao ortopedsko ili drugo pomagalo.

(2) Pravo na stalnu novčanu pomoć ne mogu ostvariti lica smještene u ustanovu socijalne zaštite.

Član 37

(Preispitivanje uslova za korištenje prava na stalnu novčanu pomoć)

(1) Pravo na stalnu novčanu pomoć priznaje se od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva i traje dok postoje uslovi za ostvarivanje prava.

(2) Preispitivanje uslova za korištenje prava na stalnu novčanu pomoć vrši se jedanput godišnje u prvom tromjesečju tekuće godine.

(3) U postupku preispitivanja uslova iz stava (2) ovog člana novo rješenje se donosi ukoliko je došlo do promjena koje su od uticaja na daljnje korištenje prava.

(4) Korisnik prava iz stava (1) ovog člana dužan je u roku od 15 dana prijaviti Centru za socijalni rad svaku promjenu koja utiče na ostvarivanje ili visinu prava.

(5) Korisnici prava na stalnu novčanu pomoć dužni su u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 01. do 31. marta tekuće godine dostaviti dokaze Centru za socijalni rad kao nadležnom prvostepenom organu, radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za nastavak ostvarivanja ovog prava.

(6) Ukoliko korisnik u ostavljenom roku ne dostavi dokaze ili se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da korisnik ne ispunjava uslove za nastavak ostvarivanja prava, Centar za socijalni rad donosi rješenje o prestanku prava na stalnu novčanu pomoć zaključno sa februarom tekuće godine.

NOVČANA NAKNADA ZA POMOĆ I NjEGU OD STRANE DRUGE LICA

Član 38

(Korisnici prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica)

(1) Pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica imaju stara i nemoćna lica koja imaju više od 65 godina života i kojima je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna pomoć i njega od strane drugog lica za zadovoljavanje njihovih osnovnih životnih potreba, ako to pravo ne mogu ostvariti po nekom drugom osnovu.

(2) Pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica ne mogu ostvariti lica koja su smještena u ustanove socijalne zaštite.

Član 39

(Uslovi za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica)

(1) Novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica u smislu člana 38. ovog Zakona ostvaruje lice pod uslovom da joj prihodi po članu domaćinstva mjesečno ne prelaze 50% od prosječne plate u Kantonu.

(2) Ukupan prihod domaćinstva kao osnov za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica čine prihodi utvrđeni članom 4. ovog Zakona.

Član 40

(Utvrđivanje visine iznosa novčane naknade za pomoć i njegu od strane drugog lica)

Novčana naknada za pomoć i njegu od strane drugog lica iznosi:

a) za lica iz člana 39. ovog Zakona 15% od prosječne plate u Kantonu;

b) za lica kod kojih postoji potreba za pomoći i njegom drugog lica izvan stana, novčana naknada iznosi 20% od prosječne plate u Kantonu;

c) za lica kod kojih postoji potreba za pomoći i njegom drugog lica u stanu, novčana naknada iznosi 25% od prosječne plate u Kantonu.

Član 41

(Preispitivanje uslova za korištenje prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica)

(1) Pravo na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica priznaje se od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva i traje dok postoje uslovi za ostvarivanje prava.

(2) Preispitivanje uslova za korištenje prava iz stava (1) ovog člana vrši se jedanput godišnje u prvom tromjesečju tekuće godine.

(3) U postupku preispitivanja uslova iz stava (2) ovog člana novo rješenje se donosi ukoliko je došlo do promjena koje su od uticaja na dalje korištenje prava.

(4) Korisnik prava iz stava (1) ovog člana dužan je u roku od 15 dana prijaviti Centru za socijalni rad svaku promjenu koja utiče na ostvarivanje ili visinu prava.

(5) Korisnici prava na novčanu naknadu za pomoć i njegu od strane drugog lica dužni su u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 01. do 31. marta tekuće godine dostaviti dokaze Centru za socijalni rad kao nadležnom prvostepenom organu, radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za nastavak ostvarivanja ovog prava.

(6) Ukoliko korisnik u ostavljenom roku ne dostavi dokaze ili se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da korisnik ne ispunjava uslove za nastavak ostvarivanja ovog prava, Centar za socijalni rad donosi rješenje o prestanku prava zaključno sa februarom tekuće godine.

Član 42

(Način utvrđivanja potrebe za njegom i pomoći od strane drugog lica)

Potrebu za njegom i pomoći od strane drugog lica za odrasla lica utvrđuje stručna institucija ili komisija iz člana 32. stavovi (1) i (2) ovog Zakona.

DRUGE MATERIJALNE POMOĆI

Član 43

(Pojmovno određenje druge materijalne pomoći)

Druge materijalne pomoći u smislu ovog Zakona su privremena, jednokratna novčana pomoć ili naturalno davanje materijalno neosiguranim licima i porodicama koje se nađu u stanju potrebe usljed teškoća izazvanih okolnostima iz člana 18. Federalnog zakona i ukoliko ispunjavaju uslove utvrđene članom 22. tačka 2. i 3. Federalnog zakona.

Član 44

(Privremena i jednokratna novčana pomoć)

(1) Privremena jednokratna novčana pomoć se dodjeljuje najviše do visine 25% od prosječne plate u Kantonu.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može se dodijeliti korisniku u okviru jednog domaćinstva najviše tri puta u toku kalendarske godine.

(3) Jednokratna novčana pomoć može se dodijeliti i u naturi, ukoliko postoji sumnja da bi se novčana sredstva mogla nenamjenski utrošiti, što procjenjuje stručni tim Centra za socijalni rad, odnosno nadležna opštinska, gradska služba.

Član 45

(Pomoć za potrebe snošenja dijela troškova dženaze - sahrane)

(1) Porodica korisnika stalne novčane pomoći ima pravo na novčanu pomoć za potrebe snošenja dijela troškova dženaze - sahrane korisnika stalne novčane pomoći.

(2) Izuzetno, ukoliko korisnik stalne novčane pomoći nema bližih srodnika koji imaju obavezu izdržavanja, novčanu pomoć za snošenje troškova dženaze - sahrane korisnika stalne novčane pomoći, u cjelosti se finansira iz opštinskog, odnosno gradskog budžeta, u skladu sa finansijskim mogućnostima.

(3) Visinu pomoći iz prethodnog stava, kao i način realizacije, propisuje opštinsko odnosno gradsko vijeće.

Član 46

(Zdravstvena zaštita)

(1) Korisnicima prava iz ovog i Federalnog Zakona obezbjeđuje se pravo na zdravstveno osiguranje, ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po nekom drugom osnovu.

(2) Sredstva za finansiranje troškova zdravstvenog osiguranja korisnika iz stava (1) ovog člana obezbjeđuju se iz Budžeta Kantona.

ODJELjAK B. OSPOSOBLjAVANjE ZA ŽIVOT I RAD

Član 47

(Korisnici prava na osposobljavanje za život i rad)

(1) Pravo na osposobljavanje za život i rad obezbjeđuje se djeci ometenoj u psihofizičkom razvoju i djeci kod koje postoji invalidnost prouzrokovana povredom ili bolešću do navršenih 15 godina života kroz osnovno školovanje u redovnim školama ili školama specijalnog tipa koje mogu imati internatski smještaj, kao i odraslim licima sa umanjenim psihofizičkim sposobnostima bez obzira na uzrok nastanka invalidnosti, odnosno radne sposobnosti, ako to pravo ne mogu ostvariti po nekom drugom osnovu, a koja se prema psihofizičkim sposobnostima i godinama života, mogu osposobiti za rad.

(2) Izuzetno od prethodnog stava, pravo na školovanje i osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca do navršenih 18 godina života, ukoliko zbog fizičkih ili psihičkih smetnji nisu bila u stanju završiti osnovno školovanje i osposobljavanje za život i rad u predviđenom roku.

(3) Djeca ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju sa navršenih 15 godina, odnosno 18 godina života, ostvaruju pravo na školovanje i osposobljavanje za samostalan život i rad kroz redovne srednje škole ili srednje škole specijalnog tipa koje mogu imati internatski smještaj, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

a) da je dijete završilo osnovno obrazovanje;

b) da postoji vjerovatnost da se dijete, s obzirom na ometenost u fizičkom ili psihičkom razvoju i stepen preostale sposobnosti, može primjenom ovog prava osposobiti za samostalan život i rad;

c) da postoji vjerovatnoća da se osposobljavanje djeteta može postići u trajanju do četiri godine.

(4) Pravo na školovanje i osposobljavanje za život i rad obezbjeđuje se djetetu do navršenih 26 godina života, odnosno i poslije navršenih 26 godina života, ukoliko je to pravo ranije uspostavljeno, a najkasnije do navršenih 29 godina života.

Član 48

(Utvrđivanje postojanja osnova za ostvarivanje prava na osposobljavanje za život i rad)

Utvrđivanje postojanja osnova za ostvarivanje prava na osposobljavanje za život i rad vrši stručna komisija iz člana 32. stavovi (1) i (2) ovog Zakona.

Član 49

(Pokriće troškova osposobljavanja za život i rad)

(1) Lice koje se radi osposobljavanja za život i rad upućuje izvan mjesta prebivališta ima pravo na pokriće troškova smještaja, prehrane i prevoza, ukoliko mu to njegova porodica ne može osigurati.

(2) Troškove iz stava (1) ovog člana snosi Centar za socijalni rad.

(3) U troškovima osposobljavanja za život i rad učestvuju roditelji, usvojioci, staratelji i srodnici ukoliko im mjesečni prihodi po članu domaćinstva prelaze 35% od prosječne plate u Kantonu.

(4) Lica iz prethodnog stava učestvuju u snošenju dijela troškova smještaja, prehrane i prevoza lica koje se osposobljava, u iznosu od 70% od prihoda koji otpada na lice koje se osposobljava na život i rad.

Član 50

(Prestanak prava na osposobljavanje za život i rad)

Pravo na osposobljavanje za život i rad prestaje ako kod lica nastupe takve promjene u fizičkom ili psihičkom stanju koje onemogućavaju njeno osposobljavanje i više ne postoji vjerovatnoća da se lice može osposobiti za samostalan život i rad, što se utvrđuje ponovnom ocjenom Stručne komisije iz člana 32. stavovi (1) i (2) ovog Zakona.

Član 51

(Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje po osnovu osposobljenosti za život i rad)

(1) Djeci i odraslim licima koji su u skladu sa Federalnim zakonom i ovim Zakonom osposobljeni za život i rad pripada pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje.

(2) Lica iz prethodnog stava po završetku osposobljavanja za život i rad imaju pravo na novčanu naknadu do trenutka zaposlenja, pod uslovom da se redovno javljaju ustanovi u čijoj je nadležnosti vođenje evidencije o nezaposlenim licima.

(3) Novčana naknada za vrijeme čekanja na zaposlenje utvrđuje se u visini 30% od prosječne plate u Kantonu.

(4) Sredstva za novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje obezbjeđuju se iz Budžeta Kantona, a isplaćuju se mjesečno putem Centra za socijalni rad.

Član 52

(Prestanak prava na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje)

(1) Pravo na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje korisniku prestaje:

a) ako se zaposli;

b) ako odbije posao za koji je osposobljen;

c) ako se smjesti u odgovarajuću ustanovu socijalne zaštite.

(2) Zaposleno lice koje je ranije koristilo ili je moglo koristiti novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje, a koje izgubi posao bez svoje krivice, može istu ponovo ostvariti nakon što iskoristi prava po osnovu propisa iz radnog zakonodavstva.

Član 53

(Preispitivanje uslova za korištenje prava na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje)

(1) Preispitivanje uslova za korištenje prava iz člana 51. ovog ovog Zakona vrši se jedanput godišnje u prvom tromjesečju tekuće godine.

(2) Korisnici prava na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje dužni su u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 01. do 31. marta tekuće godine dostaviti dokaze Centru za socijalni rad kao nadležnom prvostepenom organu, radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za nastavak ostvarivanja ovog prava te, ukoliko korisnik u ostavljenom roku ne dostavi dokaze ili se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da korisnik ne ispunjava uslove za nastavak ostvarivanja prava, Centar za socijalni rad donosi rješenje o prestanku prava na novčanu naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje, zaključno sa februarom tekuće godine.

ODJELjAK C. HRANITELjSTVO

Član 54

(Pojam hraniteljstva)

(1) Hraniteljstvo je oblik zaštite izvan vlastite porodice kojim se djetetu ili odraslom licu u skladu sa Zakonom o hraniteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17) (u daljem tekstu: Zakon o hraniteljstvu) osigurava odgovarajući porodični smještaj i zaštita u hraniteljskoj porodici.

(2) Smještaj u hraniteljsku porodicu ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim Zakonom o hraniteljstvu.

Član 55

(Nadležnost i postupak)

(1) Za rješavanje o priznavanju prava i uključivanje na smještaj u hraniteljsku porodicu, kao i zaključivanje ugovora o hraniteljstvu, nadležan je Centar za socijalni rad.

(2) Rješenje o priznavanju prava na smještaj i upućivanje u hraniteljsku porodicu donosi se uz prethodno pribavljenu saglasnost Kantonalnog Ministarstva u pogledu hraniteljske naknade i naknade za izdržavanje hranjenika.

(3) O žalbama na rješenja Centra za socijalni rad odlučuje Kantonalno Ministarstvo.

Član 56

(Visina i isplata hraniteljskih naknada)

Kantonalno ministarstvo će naredbom o visini novčanih iznosa iz člana 3. stav (3) ovog Zakona utvrditi iznose novčanih davanja i način isplate za hraniteljstvo.

ODJELjAK D. SMJEŠTAJ U USTANOVU SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 57

(Korisnici prava na smještaj u ustanovu socijalne zaštite)

(1) Smještaj u ustanovu socijalne zaštite, mogu ostvariti djeca i odrasla lica kojima je potrebna stalna briga i pomoć u zadovoljavanju njihovih životnih potreba, a ne mogu ih ostvariti u vlastitoj ili drugoj porodici ili na drugi način.

(2) Smještaj u ustanovu socijalne zaštite može ostvariti i lice ovisno o psihoaktivnim supstancama pod sljedećim uslovima:

a) da je registrovano kao ovisnik o psihoaktivnim supstancama;

b) da se dobrovoljno uključilo u tretman socijalne rehabilitacije, resocijalizacije i reintegracije;

c) da u potpunosti sarađuje u trajanju tretmana;

d) da se nalazi u stanju potrebe; e) da ima preporuku za smještaj u ustanovu, odnosno odgovarajuću organizaciju, od strane stručnog tima Centra za socijalni rad.

(3) Pravo na smještaj u ustanovu socijalne zaštite ostvaruje se na način i pod uslovima predviđenim ovim i Federalnim zakonom.

(4) Na prijedlog ustanove socijalne zaštite ili preporuke stručnog tima Centra za socijalni rad, Centar može produžiti smještaj u ustanovi socijalne zaštite djetetu i nakon 18 godina života, a najviše do navršenih 27 godina života, ukoliko se ocijeni da postoje opravdani razlozi za produženje smještaja.

Član 58

(Način utvrđivanja troškova smještaja u ustanovu socijalne zaštite)

(1) Troškove smještaja u ustanovu socijalne zaštite snosi lice koje se smješta, roditelj, usvojitelj, staratelj ili srodnik koji je dužan da izdržava to lice ili drugo fizičko i pravno lice koje je preuzelo obavezu snošenja troškova smještaja. Troškove smještaja snosi ili u

njihovom snošenju učestvuje lice koje se smješta, roditelji, usvojioci, staratelji ili srodnici koji su shodno zakonu dužni izdržavati to lice, ukoliko im mjesečni prihodi po članu domaćinstva prelaze 35% prosječne plate u Kantonu.

(2) Ukoliko sredstva iz stava (1) ovog člana nisu dovoljna za izmirenje troškova smještaja, razliku do punog iznosa cijene smještaja snosi Centar za socijalni rad.

(3) Ukoliko lica iz stava (1) ovog člana ne raspolažu sredstvima, troškove će u cjelosti snositi Centar za socijalni rad.

(4) Kantonalno ministarstvo će donijeti podzakonski akt kojim će se definirati kriteriji za utvrđivanje visine učešća srodnika u troškovima smještaja u ustanovu socijalne zaštite.

Član 59

(Nadležnost i postupak)

(1) O smještaju u ustanovu socijalne zaštite odlučuje Centar za socijalni rad na način utvrđen ovim i Federalnim zakonom.

(2) U slučajevima kada će se smještaj iz stava (1) ovog člana djelimično ili u potpunosti finansirati iz Budžeta Kantona, nadležni organ iz stava (1) ovog člana je dužan prije donošenja rješenja o upućivanju lica u socijalnu ustanovu, zatražiti saglasnost Kantonalnog ministarstva.

(3) Nakon pribavljanja saglasnosti, nadležni organ može donijeti rješenje o upućivanju lica u socijalnu ustanovu.

(4) Nadležni Centar za socijalni rad i fizička lica iz člana 58. ovog Zakona ugovorno uređuju međusobne odnose, a u vezi sa stavom (2) člana 58. ovog Zakona.

(5) Sredstva od učešća fizičkih lica u snošenju dijela troškova smještaja u socijalnoj ustanovi, uplaćuju se na račun Budžeta Kantona i prihod su Budžeta Kantona.

(6) U slučaju izvršenja smještaja u socijalnu ustanovu lica koje nema članove porodice ni srodnika koji je dužan izdržavati, odnosno koji su njega dužni izdržavati, izvršiće se popis njegove pokretne i

nepokretne imovine, koja će se potom predati na upravljanje i korištenje Centru za socijalni rad.

(7) Lice koje se smješta i Centar za socijalni rad ugovorno regulišu odnose iz prethodnog stava.

(8) Ako se radi o korisniku penzije smještenom u socijalnu ustanovu koji nema obaveze izdržavanja članova užeg porodičnog domaćinstva, sredstva penzije se uplaćuju na račun ustanove u koju je lice smješteno.

(9) Licu iz prethodnog stava, kao i ostalim licima smještenim u ustanovu socijalne zaštite, daje se mjesečno u novcu na ime ličnih potreba 10% od cijene troškova smještaja.

Član 60

(Smještaj u ustanove koje nemaju status ustanove socijalne zaštite)

(1) Izuzetno, lica iz člana 57. ovog Zakona mogu se smjestiti u institucije koje nisu ustanove socijalne zaštite, pod uslovom da iste imaju status pravnog lica, te registrovanu djelatnost smještaja i rada sa kategorijama korisnika koji se smještaju.

(2) Sa institucijama iz stava (1) ovog člana Centar za socijalni rad mora imati potpisan memorandum ili protokol o saradnji, u kojima su definisana međusobna prava i obaveze.

ODJELjAK E. USLUGE SOCIJALNOG I DRUGOG STRUČNOG RADA

Član 61

(Pojam usluge socijalnog i drugog stručnog rada)

Uslugama socijalnog i drugog stručnog rada u smislu ovog Zakona, smatra se savjetodavni rad koji obavljaju ustanove u rješavanju porodičnih i bračnih problema, te mjere i akcije u saradnji sa mjesnim zajednicama i drugim organima, na suzbijanju i sprečavanju društveno neprihvatljivog ponašanja djece i ostalih pojedinaca, porodica i društvenih grupa.

Član 62

(Korisnici prava na usluge socijalnog i drugog stručnog rada)

Pravo na usluge socijalnog i drugog stručnog rada mogu ostvariti pojedinci, porodice i društvene grupe, nezavisno od materijalnih mogućnosti i korištenja nekog od oblika socijalne zaštite, radi zaštite njihovih prava i interesa i sprečavanja pojava i ublažavanja posljedica socijalnih problema.

ODJELjAK F. KUĆNA NjEGA I POMOĆ U KUĆI

Član 63

(Pojam kućne njege i pomoći u kući)

Kućna njega i pomoć u kući je organizovano pružanje raznih usluga kao što su: prehrana, obavljanje kućnih i drugih potrebnih poslova i održavanje lične higijene licima koja nisu u stanju da se sama staraju o sebi.

Član 64

(Pružaoci usluga kućne njege i pomoći u kući)

Usluge kućne njege i pomoći u kući mogu pružati ustanove, Crveni krst, nevladine organizacije, humanitarne organizacije, udruženja građana, vjerske zajednice i organizacije koje one osnivaju.

DIO PETI - USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

POGLAVLjE I - OPŠTE ODREDBE

Član 65

(Osnivanje ustanova socijalne zaštite)

(1) Kantonalne javne ustanove osniva Kanton, a osnivački akt donosi Skupština Kantona.

(2) Ustanove se osnivaju radi:

a) obavljanja stručnih i drugih poslova iz oblasti socijalne zaštite;

b) zbrinjavanja određenih kategorija korisnika socijalne zaštite;

c) proučavanje pojava i problema u oblasti socijalne zaštite.

(3) Kanton može, u okviru postojećih ustanova ili kao samostalne ustanove, osnovati sigurne kuće i prihvatilišta, kao i druge ustanove, po potrebi proširiti ili promijeniti djelatnost postojećih ustanova u

skladu sa uslovima predviđenim ovim Zakonom i Zakonom o ustanovama.

Član 66

(Opšti i ostali uslovi za osnivanje ustanova socijalne zaštite)

(1) Ustanova socijalne zaštite može se osnovati ako su, pored opštih uslova propisanih za osnivanje ustanove, ispunjeni i sljedeći uslovi:

a) da postoji trajna potreba za obavljanje određene djelatnosti socijalne zaštite;

b) da su utvrđeni osnovni zadaci, dugoročni ciljevi, plan i program rada ustanove;

c) da je osiguran odgovarajući prostor i oprema za uspješan rad ustanove;

d) da su osigurani potrebni stručni i drugi radnici;

e) da je utvrđeno finansiranje i materijalna sredstva potrebna za rad ustanove.

(2) Ustanovu, izuzev Centra za socijalni rad, može osnovati: građanin, pravno lice, humanitarna organizacija ili vjerska zajednica, strani državljanin ili strana humanitarna organizacija pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom i Zakonom o ustanovama.

(3) Prenošenje javnih ovlaštenja iz socijalne zaštite na ustanove koje ne osniva Kanton, grad ili opština, može se izvršiti zakonom ili na zakonu zasnovanoj odluci gradskog ili opštinskog vijeća.

Član 67

(Odlučivanje o ispunjenosti uslova za osnivanje ustanova socijalne zaštite)

(1) Rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje ustanova socijalne zaštite donosi Komisija koju rješenjem imenuje Kantonalni ministar.

(2) Rješenje doneseno od strane Kantonalnog ministra je konačno i protiv istog se može tužbom pokrenuti upravni spor pred Kantonalnim sudom u Goraždu.

(3) Kada utvrdi da ustanova ne ispunjava zakonom propisane uslove za obavljanje djelatnosti, Kantonalno Ministarstvo će odrediti rok u

kome je ustanova dužna otkloniti nedostatke.

Član 68

(Prestanak rada ustanove)

Ustanova prestaje sa radom prema uslovima utvrđenim Zakonom o ustanovama.

POGLAVLjE II - KANTONALNI CENTAR ZA SOCIJALNI RAD

Član 69

(Osnivač Kantonalnog Centra za socijalni rad)

(1) Kantonalni Centar za socijalni rad kao javna ustanova je višefunkcionalna ustanova socijalne zaštite organizovana kao centralna institucija, otvorena za saradnju sa nevladinim organizacijama i drugim organizacijama koje na principima savremenog, stručnog socijalnog rada uz angažovanje potrebnih profila stručnjaka organizuje, supervizira i provodi ciljeve socijalne zaštite u Kantonu.

(2) Kantonalni Centar za socijani rad osniva se radi obavljanja poslova neposredne socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom, utvrđenih ovim i Federalnim zakonom, kao i radi obavljanja drugih poslova utvrđenih zakonom, drugim propisima i opštim aktima.

(3) Kantonalni Centar za socijalni rad kao javnu ustanovu na koju se prenose javna ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o ustanovama, osniva Kanton i utvrđuje organizaciju, vrstu i stepen stručne spreme stručnih radnika.

(4) Kantonalni Centar za socijalni rad može organizovati rad po organizacionim jedinicama u svakoj opštini za koju je osnovan i obezbijediti stručni timski rad.

(5) Aktom o osnivanju Kantonalnog Centra za socijalni rad utvrđuju se međusobna prava, obaveze i odgovornosti osnivača i Kantonalnog Centra za socijalni rad.

Član 70

(Status Kantonalnog Centra za socijalni rad)

(1) Kantonalni Centar za socijalni rad je javna ustanova u državnoj svojini, a na osnivanje, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Kantonalni Centar za socijalni rad ima svojstvo pravnog lica.

Član 71

(Poslovi Kantonalnog centra za socijalni rad)

(1) Kantonalni Centar za socijalni rad neposredno obavlja poslove koji su mu stavljeni u nadležnost Federalnim zakonom i ovim Zakonom:

a) otkriva, prati i proučava probleme iz oblasti socijalne zaštite;

b) otkriva uzroke i stanje socijalne potrebe;

c) podstiče i organizuje aktivnosti od preventivnog značaja iz oblasti socijalne zaštite;

d) primjenjuje i provodi oblike socijalne zaštite;

e) neposredno pruža usluge socijalnog rada;

f) rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava u okviru nadležnosti;

g) obavlja poslove iz oblasti porodične zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, zaštite porodica sa djecom, zaštite odgojno zanemarene djece, te učestvuje u izvršenju odgojnih mjera i mjera zaštitnog nadzora;

h) obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva utvrđena Porodičnim zakonom, drugim zakonima i propisima;

i) obavlja savjetodavni i savjetovališni socijalni rad;

j) sarađuje sa građanima, mjesnim zajednicama, društvenim i radnim organima i organizacijama, udruženjima građana, pravosudnim organima i drugim organima koji mogu doprinijeti unapređenju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;

k) vodi propisanu evidenciju i prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, oblicima i uslugama socijalne zaštite, korisnicima civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom i dostavlja podatke Kantonalnom Ministarstvu.

(2) Kantonalni Centar za socijalni rad organizuje i provodi stručni rad, u pravilu multidisciplinarno u timskom radu, u kojem sudjeluju: socijalni radnik, psiholog, pedagog, pravnik, a po potrebi i drugi stručni radnici.

Član 72

(Organi upravljanja i rukovođenja u Kantonalnom centru za socijalni rad)

(1) Organ upravljanja u Kantonalnom Centru za socijalni rad je Upravni odbor, a organ rukovođenja direktor.

(2) Članove Upravnog odbora imenuje Vlada Kantona, na period od četiri godine.

(3) Direktora Kantonalnog centra za socijalni rad imenuje Upravni odbor na osnovu provedenog konkursa uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade Kantona.

POGLAVLjE III - DOM ZA DJECU BEZ RODITELjSKOG STARANjA

Član 73

(Djelatnost i djelokrug rada)

(1) Dom za djecu bez roditeljskog staranja (u daljem tekstu: Dom za djecu), pruža usluge smještaja, cjelokupnog zbrinjavanja, odgoja, obrazovanja, zdravstvene njege, cjelodnevnog boravka, poludnevnog boravka, te usluge psihosocijalne podrške mladima bez roditeljskog staranja, djeci čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i porodicama u riziku od razdvajanja.

(2) Djelatnost Doma za djecu realizuje se kroz:

a) smještaj za djecu;

b) prihvatilište za djecu; c) male porodične domove;

d) servis za podršku porodicama i djeci;

e) mobilni tim;

f) dnevni centar za djecu;

g) ostale socijalne usluge u cilju zaštite djece i mladih bez roditeljskog staranja, te porodica u riziku od razdvajanja.

Član 74

(Korisnici usluga)

(1) Dom za djecu prima na smještaj i zaštitu djecu iz stava (1) ovog člana od 0 do 18 godina, a izuzetno iznad 18 godina ukoliko je potrebno djetetu obezbijediti završetak srednjeg obrazovanja, a na prijedlog Centra za socijalni rad.

(2) Dom za djecu dužan je pružiti organizovanu i individualnu stručnu pomoć za uspješno savladavanje programa, odgoja i obrazovanja štićenika.

POGLAVLjE IV - DOM ZA ZAŠTITU ODRASLIH I STARIJIH LICA

Član 75

(Djelatnost i djelokrug rada)

(1) Dom za zaštitu odraslih i starijih lica (u daljem tekstu: Dom) obavlja poslove socijalne zaštite sa smještajem, odnosno pruža usluge organizovanog smještaja, prehrane, zdravstvene zaštite, pomoći i njege, odmora i rekreacije odraslih i starijih lica.

(2) U okviru svog rada Dom može, uz prethodnu saglasnost Kantonalnog Ministarstva, organizovati centar za poludnevni, odnosno, cjelodnevni boravak štićenika, službu kućne njege i pomoći u kući, savjetovalište za starija lica i prihvatilište za odrasla lica.

Član 76

(Centar za dnevni boravak)

Centar za dnevni boravak starijih i iznemoglih lica pruža usluge poludnevnog, odnosno cjelodnevnog boravka, ishranu, organizovani odmor i rekreaciju, stručnu pomoć, kulturno - zabavni život, održavanje lične higijene i druge usluge u skladu sa Pravilima Doma.

Član 77

(Služba kućne njege i pomoći u kući)

Služba kućne njege i pomoći u kući pruža hronično oboljelim ili iznemoglim starijim licima osnovnu zdravstvenu pomoć, održavanje lične higijene i higijene stana, obavljanje kućnih i drugih neophodnih

poslova, pripremanje hrane i druge poslove u skladu sa Pravilima Doma.

Član 78

(Savjetovalište za starija lica)

Savjetovalište za starija lica štićenicima smještenim u Domu, kao i ostalim starijim licima sa područja Kantona, putem individualnog i grupnog tretmana vrši usluge u skladu sa Pravilima Doma.

Član 79

(Prihvatilište)

(1) Prihvatilište za odrasla i starija lica vrši: prihvat, privremeni smještaj i ishranu te upućivanje u mjesto prebivališta, u vlastitu porodicu ili u ustanovu socijalne zaštite u koju je smještena lice.

(2) Organizacione jedinice u sastavu ustanove iz člana 75. ovog Zakona mogu se organizovati kao posebne ustanove socijalne zaštite, ukoliko se ukaže opravdana potreba za njima na nivou Kantona, grada ili opštine.

POGLAVLjE V - PORODIČNO SAVJETOVALIŠTE I DRUGE USTANOVE SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 80

(Porodično savjetovalište)

(1) Djelatnost porodičnog savjetovališta čini:

a) porodično savjetovanje i tretman;

b) psihološko savjetovanje;

c) grupno savjetovanje i tretman;

d) individualno savjetovanje i tretman;

e) naučno-istraživačko proučavanje pojava i problema iz oblasti socijalne zaštite;

f) publikovanje rezultata tih istraživanja, kao i drugih publikacija (priručnika, brošura, informativno propagandnih materijala).

(2) Ove djelatnosti su u funkcijama:

a) sprečavanja nastanka i suzbijanja sociopsiholoških problema i poteškoća;

b) harmoniziranja porodičnih i bračnih odnosa;

c) sticanja pozitivnih navika i formiranja pravilnih životnih stavova i uvjerenja kod djece i mladih;

d) edukovanja građana i profesionalaca iz oblasti opšte socijalne i dječije zaštite;

e) stručne i profesionalne pomoći institucijama, ustanovama i organizacijama u skladu sa njihovim potrebama.

(3) Porodično savjetovalište će obavljati i poslove propisane drugim zakonima i odlukama osnivača.

Član 81

(Druge ustanove socijalne zaštite)

U skladu sa članom 66. ovog Zakona i članom 48. Federalnog zakona, mogu se osnivati i druge ustanove socijalne zaštite i to:

a) ustanova za socijalno - zdravstveno zbrinjavanje lica sa invaliditetom i drugih lica;

b) ustanova za dnevni boravak korisnika socijalne zaštite i

c) druge ustanove zavisno od potreba i mogućnosti Kantona i opštine.

Član 82

(Organizacija rada ustanova socijalne zaštite)

Ustanove socijalne zaštite dužne su svojim aktom utvrditi organizaciju i sistematizaciju rada, rasporeda rada u ustanovi, način prijema i otpusta korisnika, kao i norme stručnog kadra u odnosu na broj štićenika i druga pitanja organizovanja rada u skladu sa Zakonom o ustanovama i propisanim normativima.

Član 83

(Nadzor nad stručnim radom)

(1) Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne zaštite ima za cilj unapređivanje stručnog rada, instrukcija i pravovremenog ukazivanja na nepravilnosti i propuste u stručnom radu, radi preduzimanja

odgovarajućih mjera potrebnih za sprečavanje ili otklanjanje štetnih posljedica (u daljem tekstu: nadzor).

(2) Nadzor nad stručnim radom obuhvata pregled stanja u pogledu organizacije rada, rada stručnih radnika, stručnih saradnika, korištenja metoda rada, kvaliteta i opsega obavljenih usluga.

(3) Nadzor iz stava (2) ovog člana se obavlja na osnovu programa koji utvrđuje Kantonalno Ministarstvo.

(4) Programom iz prethodnog stava obezbjeđuje se stalni i neprekidni nadzor.

(5) Stručni nadzor u ustanovama socijalne zaštite od značaja za Kanton obavlja stručna komisija koju imenuje nadležni kantonalni ministar.

(6) Ustanova socijalne zaštite dužna je da komisiji omogući obavljanje nadzora u skladu sa Zakonom.

(7) U komisiju iz prethodnog stava imenuju se državni službenici koji imaju visoku stručnu spremu (VII stepen stručne spreme ili visoko obrazovanje Bolonjskog sistema studiranja s najmanje 240 ECTS bodova), odgovarajuće stručno znanje i kompetencije potrebne za obavljanje poslova stručnog nadzora u ustanovi i najmanje 5 godina radnog iskustva u struci.

(8) Nakon obavljenog nadzora komisija podnosi izvještaj Kantonalnom ministarstvu u roku od 15 dana.

(9) Izvještaj iz prethodnog stava obavezno sadrži:

a) prikaz utvrđenog stanja;

b) prijedlog mjera i rokove za otklanjanje nedostataka i

c) prijedlog drugih mjera koje komisija smatra neophodnim.

(10) Kantonalno Ministarstvo dužno je da razmotri izvještaj i utvrdi mjere za otklanjanje nedostataka i rokove za njihovo izvršenje, te da o tome obavijesti ustanovu socijalne zaštite u kojoj je nadzor izvršen.

(11) Ustanova je dužna otkloniti utvrđene nedostatke u skladu sa rokovima iz prethodnog stava, a najkasnije 30 dana od dana prijema obavještenja.

(12) Ukoliko ustanova ne otkloni nedostatke u navedenim rokovima, Kantonalno Ministarstvo će preduzeti mjere u skladu sa Zakonom o ustanovama.

(13) Ustanova socijalne zaštite organizuje i sprovodi nadzor nad stručnim radom svojih radnika koji obavljaju poslove socijalne zaštite.

(14) Organizovanje i sprovođenje nadzora iz prethodnog stava vrši se na način utvrđen opštim aktom ustanove socijalne zaštite.

Član 84

(Supervizija)

(1) Supervizija ima za cilj kontinuirani stručni razvoj socijalnih radnika i drugih stručnih radnika radi unapređenja socijalnog rada.

(2) Supervizija se obavlja u ustanovama socijalne zaštite.

(3) Superviziju vrše supervizori koji posjeduju diplomu - certifikat o završenoj edukaciji za supervizora.

DIO ŠESTI - UDRUŽENJA LICA SA INVALIDITETOM

Član 85

(Udruženja lica sa invaliditetom)

(1) U cilju ostvarivanja boljeg položaja i zaštite lica sa invaliditetom i zadovoljavanja njihovih potreba, zavisno od vrste i stepena invalidnosti, mogu se osnovati udruženja lica sa invaliditetom, kao udruženja građana (u daljem tekstu: udruženja).

(2) Udruženja osnivaju lica sa invaliditetom sama ili, ako to nije moguće zbog stepena invalidnosti, roditelji tih lica, nastavno i drugo osoblje u ustanovama specijalnog obrazovanja i drugi građani.

(3) Udruženjima u smislu ovog Zakona smatraju se ona udruženja koja pored uslova propisanih u Federalnom propisu koji uređuje oblast udruživanja fizičkih i pravnih lica, ispunjavaju i sljedeće uslove:

a) da okupljaju i pružaju pomoć licima sa invaliditetom čiji je stepen invalidnosti preko 60%;

b) da članovi udruženja svakodnevne aktivnosti ne mogu obavljati bez korištenja specijalnih tehničkih pomagala ili da koriste specijalne tehnike u komunikaciji (Brajevo pismo, zvučna tehnika, gestovni govor i sl.);

c) da je djelatnost udruženja usmjerena na pronalaženje lica sa invaliditetom, pripremu za učlanjenje u udruženje i pružanje pomoći članovima u školovanju, rehabilitaciji, zapošljavanju, resocijalizaciji, zadovoljavanju kulturnih potreba, informisanju o specijalnim tehnikama, obezbjeđivanje raznih tehničkih i drugih pomagala, rješavanjustatusnih pitanja članova i slično.

(4) U utvrđivanju politike za ostvarivanje programa socijalne zaštite, Kanton ostvaruje saradnju sa udruženjima.

Član 86

(Finansiranje udruženja)

(1) Sredstva za finansiranje rada udruženja obezbjeđuju se iz:

a) članarina;

b) donacija;

c) legata;

d) budžeta Kantona, grada i opština;

e) drugih izvora u skladu sa propisima.

(2) Kanton iz svog Budžeta može sufinansirati rad udruženja čija djelatnost se odnosi na područje Kantona u visini i na način utvrđen programima utroška sredstava, koje donosi Kantonalno ministarstvo.

(3) Pri utvrđivanju prijedloga o sufinansiranju udruženja uzima se u obzir program rada udruženja, stvarni troškovi koje udruženje ima, stepen i težina invaliditeta članova udruženja i obim potreba koje se zadovoljavaju na specifičan način.

DIO SEDMI - ZAŠTITA CIVILNIH ŽRTAVA RATA

Član 87

(Pojam i status civilne žrtve rata)

Pojmovi i definicije koji se odnose na civilne žrtve rata i članove njihovih obitelji korišteni u ovom Zakonu imaju isto značenje kao i

pojmovi i definicije korišteni u Zakonu o zaštiti civilnih žrtava rata u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 60/23) - u daljnjem tekstu: Federalni zakon o civilnim žrtvama rata.

Članak 88

(Uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava iz zaštite civilnih žrtava rata)

(1) Uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava priznatih po temelju statusa civilnih žrtava rata, kao i članova njihovih obitelji, provodit će se po odredbama Federalnog Zakona o civilnim žrtvama rata i odredbama ovog Zakona.

(2) Prava civilnih žrtava rata u smislu ovog Zakona su:

1. zdravstvena zaštita;

2. prednost prilikom korištenja zdravstvenih usluga;

3. psihološka pomoć;

4. pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala;

5. banjsko i klimatsko liječenje i medicinska rehabilitacija;

6. pokriće troškova dženaze/sahrane;

7. osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija i dokvalifikacija);

8. prioritetno zapošljavanje;

9. prioritetno stambeno zbrinjavanje;

10. besplatna pravna pomoć i

11. osiguranje povoljnijih uvjeta školovanja za dijete rođeno iz čina ratnog silovanja - dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata do 35. godine života.

(3) Prava iz stavka (2) točke a), f), g), h), i) i j) ovog članka ostvaruju i članovi civilnih žrtava rata.

Članak 89

(Zdravstvena zaštita i uvjeti za sticanje prava civilnih žrtava rata)

(1) Pravo iz članka 88. stavak (2) točka a) ovog Zakona ostvaruje se sukladno propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje, kao i podzakonskim aktima iz ove oblasti.

(2) Prednost prilikom korištenja zdravstvenih usluga iz članka 88. stavak (2) točka b) ovog Zakona civilna žrtva rata ostvaruje na temelju predočene iskaznice/rješenja o statusu i uz obvezu nadležnih zdravstvenih ustanova da na vidnom mjestu istaknu pravo prednosti civilnih žrtava rata u svim zdravstvenim ustanovama na području Kantona.

Članak 90

(Pravo na psihološku pomoć, pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala, pravo na banjsko klimatsko liječenje i medicinsku rehabilitaciju)

Pravo iz članka 88. stavak (2) točke c), d) i e) ovog Zakona civilna žrtva rata će ostvariti sukladno odradbama propisa kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje kao i podzakonskim aktima iz ove oblasti.

Članak 91

(Pravo na pokriće troškova dženaze/sahrane)

(1) Pravo iz članka 88. stavak (2) točka f) ovog Zakona civilne žrtve rata ostvaruju u punom iznosu, dok članovi uže obitelji civilne žrtve rata ostvaruju u visini 50% od ukupnih troškova.

(2) Postupak i način ostvarivanja prava iz stavka (1) ovog članka propisat će se posebnim Uputstvom koji će donijeti ministar Kantonalnog ministarstva.

Članak 92

(Pravo na osposobljavanje za rad i prioritetno zapošljavanje)

Pravo iz članka 88. stavak (2) točke g) i h) ovog Zakona ostvaruje se pod uvjetima i na način predviđen propisima koji reguliraju oblast posredovanja u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.

Član 93

(Pravo na prioritetno stambeno zbrinjavanje)

Pravo iz članka 88. stavak (2) točka i) ovog Zakona ostvaruje se pod uvjetima i na način predviđen propisima koji reguliraju oblast socijalno-neprofitnog stanovanja na području Bosanskopodrinjskog kantona Goražde.

Članak 93a

(Pravo na besplatnu pravnu pomoć)

Pravo iz članka 88. stavak (2) točka j) ovog Zakona ostvaruje se putem Kantonalnog zavoda za besplatnu pravnu pomoć, sukladno propisima koji reguliraju pružanje usluge besplatne pravne pomoći na području Bosanskopodrinjskog kantona Goražde.

Članak 93b

(Pravo na osiguranje povoljnijih uvjeta školovanja za dijete rođeno iz čina ratnog silovanja - dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata do 35. godine života)

(1) Pravo iz članka 88. stavak (2) točka k) ima dijete rođeno iz čina ratnog silovanja - dijete posebne kategorije civilnih žrtava rata do navršene 35. godine života.

(2) Povoljniji uvjeti školovanja u smislu odredbe iz stavka (1) ovog članka podrazumijevaju prednost pri upisu u javne srednjoškolske i visokoškolske obrazovne ustanove pod uvjetom da je postignut bodovni minimum, odnosno, da je zadovoljilo na prijemnom ispitu, kao i sufinanciranje troškova upisa u javne visokoškolske obrazovne ustanove do 50%, pod uvjetom da se nalazi na redovnom školovanju.

DIO OSMI - ZAŠTITA PORODICA SA DJECOM

Član 94

(Pojam zaštite porodice sa djecom)

Zaštita porodica sa djecom u smislu ovog Zakona je obezbjeđenje porodice kroz materijalna i druga davanja radi pomaganja u podizanju, odgoju i zbrinjavanju djece, kao i njihovom osposobljavanju za samostalan život i rad, u najboljem interesu djeteta.

Član 95

(Cilj zaštite porodice sa djecom)

Zaštita porodica sa djecom ima za cilj da se svoj djeci osiguraju približno jednaki materijalni uslovi za zdrav i pravilan psihofizički razvoj u porodici, te pomoć u ostvarivanju njene reproduktivne uloge.

Član 96

(Prava porodica sa djecom)

Osnovna prava koja, u smislu ovog i Federalnog zakona, ostvaruju porodice sa djecom su:

a) dječiji dodatak;

b) naknada umjesto plate ženi - majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje s posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta;

c) novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene - majke koja nije u radnom odnosu;

d) jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta;

e) pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke - dojilje;

f) smještaj djece uz obezbijeđenu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja;

g) obezbjeđenje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja;

h) školarine i stipendije đacima i studentima.

ODJELJAK A. DJEČIJI DODATAK I IZUZETNA MATERIJALNA POMOĆ ZA DJECU

Član 97

(Dječiji dodatak)

Pravo na dječiji dodatak ostvaruje se pod uvjetima i na način propisan Zakonom o materijalnoj podršci porodicama sa djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 52/22).

Član 98

(Izuzetna materijalna pomoć za djecu)

(1) Pravo na izuzetnu materijalnu pomoć bez obzira na visinu prihoda pripada dijetetu:

a) bez jednog ili oba roditelja;

b) kod kojeg najmanje jedan od roditelja ili dijete ima utvrđen invaliditet od najmanje 90%;

c) sa poteškoćama u fizičkom ili psihičkom razvoju, što se dokazuje pravosnažnim rješenjem donesenim u skladu sa pravilnikom koji propisuje utvrđivanje preostale sposobnosti i razvrstavanju djece i omladine ometene u psiho-fizickom razvoju,

d) oboljelom od karcinoma, šećerne bolesti, leukemije, TBC, celijakije, kronove bolesti, ulceroznog kolitisa, hepatitisa B i C, epilepsije ili dijetetu sa poremećajem autističnog s ektra,

e) čiji je jedan od roditelja korisnik stalne novčane pomoći.

(2) Pravo na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu ne može ostvariti dijete koje ostvaruje pravo na dječiji dodatak prema odredbama Zakona o materijalnoj podršci porodicama sa djecom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

(3) Zahtjev za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana podnosi roditelj, odnosno zakonski zastupnik djeteta.

Član 99

(Ograničenja u pogledu ostvarivanja prava na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu)

Pravo iz člana 98. stav (1) ne pripada djeci koja su smještena u ustanove socijalne i dječije zaštite te hraniteljske porodice, osim u slučaju kada roditelj, usvojitelj ili srodnik koji je dužan da izdržava to dijete, snosi troškove smještaja u punom iznosu.

Član 100

(Utvrđivanje visine iznosa izuzetne materijalne pomoći za djecu)

Visinu iznosa izuzetne materijalne pomoći za djecu utvrđuje Vlada Kantona svojim aktom, a na prijedlog Kantonalnog ministarstva, koji

ne može biti manji od 8% od prosječne plaće u kantonu.

Član 101

(Trajanje prava na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu)

(1) Djetetu koje ispunjava uvjete iz člana 98. ovog Zakona pravo na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu će se priznati od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva za ostvarivanje prava.

(2) Pravo na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu traje dok postoje uvjeti za ostvarivanje prava, a najduže do navršene 18. godine života.

(3) Za dijete kojem, u skladu sa ovim Zakonom, prestane pravo na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu, isplata će se izvršiti za mjesec u kojem je pravo prestalo.

Član 102

(Prestanak prava na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu)

(1) Pravo iz člana 98. stav (1) prestaje:

a) smrću djeteta;

b) ukoliko roditelj, odnosno zakonski zastupnik djeteta nije u propisanom roku dostavio dokaze o ispunjavanju uvjeta za nastavak ostvarivanja prava;

c) gubitkom nekog od uvjeta utvrđenih članom 98. ovog Zakona.

Član 103

(Preispitivanje uvjeta za nastavak korištenja prava na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu)

(1) Preispitivanje uvjeta za nastavak korištenja prava na izuzetnu materijalnu pomoć za djecu vrši se jedanput godišnje u periodu od 01. do 30. aprila tekuće godine.

(2) U postupku preispitivanja uvjeta iz stava (1) ovog člana, novo rješenje se donosi ukoliko je došlo do promjena koje su od uticaja na daljnje korištenje prava.

(3) Roditelj, odnosno zakonski zastupnik djeteta korisnika prava, dužan je u svakoj kalendarskoj godini u periodu od 1. do 30. aprila tekuće godine dostaviti dokaze Centru za socijalni rad kao

nadležnom prvostepenom organu, radi utvrđivanja ispunjavanja uvjeta za nastavak korištenja ovog prava.

(4) Roditelj, odnosno zakonski zastupnik djeteta, dužan je prijaviti svaku promjenu koja povlači gubitak prava u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

(5) Ukoliko se u ostavljenom roku ne dostave dokazi ili se na osnovu dostavljenih dokaza utvrdi da korisnik prava ne ispunjava uvjete za nastavak ostvarivanja prava, Centar za socijalni rad donosi rješenje o prestanku prava zaključno sa 31. martom tekuće godine.

(6) Ukoliko se utvrdi da se izuzetna materijalna pomoć za djecu nenamjenski koristi, Centar za socijalni rad može odrediti da se naknada isplaćuje drugom roditelju ili osobi kod koje se dijete nalazi na izdržavanju.

Član 104

(Pravo na zdravstvenu zaštitu)

Djeci od rođenja do 15 godine starosti osigurava se pravo na zdravstveno osiguranje, odnosno zdravstvenu zaštitu, pod uslovom da to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

Član 105

(Pravo na novčanu naknadu za novorođeno treće, četvrto i peto dijete)

(1) Izuzetno, osim prava na dječiji dodatak, za novorođeno treće, četvrto i peto dijete roditelju pripada pravo na novčanu naknadu u mjesečnom iznosu od po 40% od prosječne plate u Kantonu bez obzira na imovinski cenzus, ukoliko kumulativno ispunjava sljedeće uslove:

a) da prvo, drugo i dijete za koje se podnosi zahtjev žive u zajedničkom domaćinstvu sa podnosiocem zahtjeva;

b) da imaju prijavljeno prebivalište, odnosno boravište na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva.

(2) Korisnicima koji su ostvarili pravo iz stava (1) ovog člana za daljnji nastavak ostvarivanja prava neće uticati ukoliko prvo ili drugo

dijete napuste domaćinstvo usljed sticanja punoljetstva, zaključenja braka ili nekih drugih nepredviđenih okolnosti.

(3) Zahtjev za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana podnosi se u roku od 60 dana od dana rođenja djeteta za koje se podnosi zahtjev, rok od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona za podnošenje zahtjeva odnosi se i na korisnike koji su izvedeni iz prava Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 13/20).

(4) Pravo iz stava (1) ovog člana pripada korisniku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva i traje dok postoje uslovi za sticanje i korištenje prava po ovom Zakonu, a najduže do navršene 18. godine života djeteta.

Član 106

(Preispitivanje uslova za korištenje prava na novčanu naknadu za novorođeno treće, četvrto i peto dijete)

(1) Preispitivanje uslova za nastavak korištenje prava na novčanu naknadu za novorođeno treće, četvrto i peto dijete vrši se jedanput godišnje u prvom mjesecu tekuće godine za prethodnu godinu.

(2) Provjeru ispunjenosti uslova za nastavak korištenja ovog prava po službenoj dužnosti provodi Centar za socijalni rad.

(3) Početkom svake kalendarske godine, a najkasnije do 31. januara, korisnik prava iz stava (1) člana 105. ovog Zakona dužan je dostaviti dokaze Centru za socijalni rad radi utvrđivanja ispunjavanja uslova za nastavak ostvarivanja ovog prava.

Član 107

(Prestanak prava na novčanu naknadu za novorođeno treće, četvrto i peto dijete)

Pravo na novčanu naknadu za novorođeno treće, četvrto i peto dijete prestaje:

a) smrću djeteta za koje je korisnik ostvarivao pravo;

b) ukoliko korisnik prava nije u propisanom roku dostavio dokaze o ispunjavanju uslova za nastavak ostvarivanja prava;

c) gubitkom nekog od uslova utvrđenih članom 105. ovog Zakona.

ODJELjAK B. NAKNADA UMJESTO PLATE ŽENI - MAJCI U RADNOM ODNOSU ZA VRIJEME DOK ODSUSTVUJE SA POSLA RADI TRUDNOĆE, POROĐAJA I NjEGE DJETETA

Član 108

(Naknada umjesto plate - ženi majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta)

(1) Naknada umjesto plate ženi - majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsustvuje sa posla, radi trudnoće, porođaja i njege djeteta (u daljem tekstu: naknada plate porodilji u radnom odnosu) ostvaruje se u periodu i u skladu sa propisima o radu.

(2) Naknadu plate porodilji u radnom odnosu može ostvariti otac djeteta pod uslovima utvrđenim propisima o radu.

(3) Naknada plate porodilji u radnom odnosu iz stava (1) ovog člana utvrđuje se u procentu od 80% od njene plate ostvarene u periodu od 6 mjeseci prije porođaja valorizovane po osnovu rasta plata na području Kantona u tom periodu.

(4) Naknada plate porodilji u radnom odnosu ne može biti veća od dvije i po prosječne isplaćene neto plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(5) Porodilji u radnom odnosu koja manje od 6 mjeseci prije odlaska na porodiljsko odsustvo ima zaključen ugovor o radu ili rješenje o zasnivanju radnog odnosa, naknada iz stava (1) ovog člana utvrđuje se u iznosu 60% od prosječne plate u Kantonu.

(6) Za vrijeme trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme, porodilja u radnom odnosu ostvaruje pravo na naknadu iz stava (1) ovog člana do kraja trajanja ovog ugovora.

(7) Po isteku trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme, porodilja u radnom odnosu će nastaviti i dalje ostvarivati pravo na naknadu iz stava (1) ovog člana pod uslovom da joj je obnovljen ugovor o radu na određeno vrijeme kod istog poslodavca te isti dostavi nadležnom prvostepenom organu u roku od 30 dana od dana potpisivanja ugovora o radu.

(8) Ukoliko po isteku trajanja ugovora o radu na određeno vrijeme porodilja u radnom odnosu ne dostavi dokaze iz prethodnog stava, može ostvariti pravo na novčanu pomoć za ženu - majku koja nije u radnom odnosu.

(9) Iznos naknade iz stava (1) ovog člana utvrđuje se u postupku za svaku porodilju u radnom odnosu posebno, s tim da taj iznos ne može biti manji od 60% od prosječne plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(10) Na iznos naknade iz stava (1) ovog člana, a u skladu sa ovim Zakonom uplaćuju se i doprinosi za PIO, zdravstvo i osiguranje od nezaposlenosti i izmiruju se poreske obaveze shodno zakonu.

Član 109

(Isplata prava na naknadu plate porodilji u radnom odnosu)

(1) Poslodavac je obavezan, na osnovu rješenja Centra za socijalni rad kojim se priznaje pravo na naknadu plate porodilji u radnom odnosu, korisniku prava izvršiti obračun naknade plate i isplatiti po isteku svakog kalendarskog mjeseca uz obračun i uplatu svih propisanih doprinosa i poreza, bez obzira da li vrši isplatu plate redovno ostalim zaposlenicima.

(2) Centar za socijalni rad izvršiće povrat isplaćenih sredstava poslodavcu za naknadu plate porodilji u radnom odnosu u roku od 30 dana od dana prijema kompletnog zahtjeva za povrat sredstava sa priloženim dokazima o izvršenoj uplati.

(3) Zahtjev iz stava (2) ovog člana poslodavac podnosi u roku od 60 dana od dana kada je poslodavac izvršio isplatu naknade korisniku iz stava (1) ovog člana.

Član 110

(Trajanje prava na naknadu plate porodilji u radnom odnosu)

(1) Naknada plate porodilji u radnom odnosu, u skladu sa ovim Zakonom, isplaćuje se za vrijeme trajanja porodiljskog odsustva, počev od dana stupanja na porodiljsko odsustvo, a na osnovu nalaza ovlaštenog liječnika, i traje dok postoje uslovi za sticanje i korištenje ovog prava.

(2) U postupku ostvarivanja prava na naknadu plate porodilji u radnom odnosu, porodilja podnosi zahtjev u roku od 60 dana od dana stupanja na porodiljsko odsustvo.

(3) Ukoliko stranka podnese zahtjev po isteku ovoga roka, pravo joj teče od prvog dana u mjesecu u kojem je zahtjev podnesen i traje dok postoje uslovi za sticanje i korištenje tog prava.

(4) Izuzetno, ukoliko je stranka bila spriječena da podnese zahtjev u propisanom roku, zbog bolesti majke ili djeteta, a prema nalazu nadležne zdravstvene ustanove, može joj se priznati pravo od dana stupanja na porodiljsko odsustvo, samo ukoliko podnese zahtjev najkasnije do 2 mjeseca od isteka roka za podnošenje zahtjeva.

Član 111

(Pravo na izuzetnu novčanu pomoć porodilji u radnom odnosu)

(1) Porodilja u radnom odnosu ima pravo i na izuzetnu novčanu pomoć ukoliko je visina novčane naknade iz člana 108. ovog Zakona manja od prosječne plate isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini, a koja se utvrđuje u visini razlike do punog iznosa prosječne plate isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini.

(2) Ako poslodavac porodilji u radnom odnosu isplaćuje naknadu u većem iznosu od iznosa utvrđenog odredbama člana 108. ovog Zakona, a visina te naknade i dalje iznosi manje od iznosa prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini, istoj se utvrđuje pravo na izuzetnu novčanu pomoć u visini razlike do punog iznosa prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH u prethodnoj godini.

(3) Centar za socijalni rad donosi posebno rješenje kojim se utvrđuje novčana pomoć iz stava (1) ovog člana.

Član 112

(Ostala prava porodilja u radnom odnosu)

(1) Nakon isteka porođajnog odsustva, porodilja u radnom odnosu sa djetetom najmanje do jedne godine života ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena, a za blizance, treće i svako sljedeće dijete

ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena do navršene dvije godine života djeteta.

(2) Pravo iz stava (1) ovog člana može koristiti i zaposlenik - otac djeteta ako žena za to vrijeme radi puno radno vrijeme. Naknadu plate za polovinu do punog radnog vremena kada žena ne radi isplaćuje poslodavac u iznosu od 30% od njene plate ostvarene u periodu od 6 mjeseci prije porođaja valorizovane po osnovu rasta plate na području Kantona u tom periodu, s tim što ta naknada ne može biti manja od 25% od prosječne plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(3) Žena - majka koja u skladu sa propisima o radu odsustvuje s posla dva puta dnevno u trajanju po sat vremena radi dojenja djeteta ima pravo na naknadu plate u iznosu od 15% od njene plate ostvarene u periodu od šest mjeseci prije porođaja valorizovane po osnovu rasta plate na području Kantona u tom periodu, s tim što ta naknada ne može biti manja od 12% od prosječne plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(4) Potrebu za odsustvom sa posla iz prethodnog stava utvrđuje nalazom ovlašteni liječnik.

(5) Naknadu iz stava (4) ovog člana isplaćuje poslodavac.

(6) U slučaju kada porodilja u radnom odnosu rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porođajnog odsustva, na osnovu nalaza ovlaštenog liječnika ima pravo da produži porođajno odsustvo za onoliko vremena koliko je potrebno da se oporavi od porođaja i psihičkog stanja uzrokovanog gubitkom djeteta, za to vrijeme joj pripada pravo na naknadu plate u skladu sa članom 108. ovog Zakona.

(7) Jedan od roditelja djeteta sa težim smetnjama u razvoju u slučaju da se radi o samohranom roditelju ili da su oba roditelja zaposlena, a dijete nije smješteno u ustanovu socijalno-zdravstvenog zbrinjavanja, ima pravo na naknadu plate za polovinu punog radnog vremena kada ne radi u iznosu od 30% od ostvarene plate u periodu od šest mjeseci prije otpočinjanja korištenja ovog prava, s tim što ta naknada ne

može biti manja od 25% od prosječne plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(8) Naknadu iz prethodnog stava isplaćuje poslodavac.

ODJELjAK C. NOVČANA POMOĆ ZA VRIJEME TRUDNOĆE I POROĐAJA ŽENE - MAJKE KOJA NIJE U RADNOM ODNOSU

Član 113

(Korisnici prava na novčanu pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene - majke koja nije u radnom odnosu)

(1) Novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene - majke koja nije u radnom odnosu (u daljem tekstu: novčana pomoć nezaposlenoj porodilji), u smislu ovog Zakona ostvaruje nezaposlena porodilja, a radi porođaja i njege djeteta pod uslovima propisanim ovim Zakonom.

(2) Novčana pomoć iz stava (1) ovog člana isplaćuje se u periodu od dvanaest mjeseci od dana rođenja djeteta.

(3) U slučaju kada žena - majka koja nije u radnom odnosu rodi mrtvo dijete, za vrijeme dok se ne oporavi od porođaja i psihičkog stanja uzrokovanog gubitkom djeteta, ostvaruje pravo na novčanu pomoć iz stava (1) ovog člana, u trajanju od 6 mjeseci.

(4) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u slučaju da majka nije živa ili da je spriječena neposredno brinuti o djetetu ili da je napustila dijete, ovo pravo može ostvariti i otac djeteta pod uslovima propisanim ovim Zakonom.

Član 114

(Uslovi za ostvarivanje prava na novčanu pomoć nezaposlenoj porodilji)

Pravo na novčanu pomoć nezaposlena porodilja može ostvariti ukoliko je prijavljena na evidenciji nadležne službe za zapošljavanje ili se nalazi na redovnom školovanju, ili se na evidenciji Porezne uprave ne vodi kao zaposleno lice.

Član 115

(Visina novčane pomoći nezaposlenoj porodilji)

Novčana pomoć nezaposlenoj porodilji isplaćuje se u visini prosječne isplaćene neto plate u Federaciji za prethodnu godinu prema podatku Federalnog zavoda za statistiku.

ODJELjAK D. JEDNOKRATNA POMOĆ ZA OPREMU NOVOROĐENOG DJETETA

Član 116

(Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta)

(1) Jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta ostvaruje se u iznosu od 35% od prosječne plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(2) Pravo iz stava (1) ovog člana ostvaruje se ukoliko su ispunjeni uslovi za ostvarivanje dječijeg dodatka.

ODJELjAK E. POMOĆ U PREHRANI DJETETA DO ŠEST MJESECI I DODATNA ISHRANA ZA MAJKE DOJILjE

Član 117

(Pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje)

(1) Pravo na pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke dojilje ostvaruje se, u trajanju od šest mjeseci ukoliko su ispunjeni uslovi za ostvarivanje prava na dječiji dodatak, uz prethodno pribavljenu potvrdu za prehranu djeteta, od nadležne zdravstvene ustanove.

(2) Iznos pomoći se određuje u visini od 20% od prosječne plate u Kantonu ostvarene u prethodnoj godini.

(3) Pomoć iz prethodnog stava isplaćuje se u periodu od 6 mjeseci od dana rođenja djeteta do navršenih 6 mjeseci života djeteta i pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom.

(4) U postupku ostvarivanja prava na pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci i dodatnoj ishrani za majke dojilje, stranka podnosi zahtjev u roku od 60 dana od dana rođenja djeteta.

(5) Ukoliko stranka podnese zahtjev po isteku ovog roka, pravo joj teče od prvog dana u mjesecu u kojem je zahtjev podnesen i traje dok

postoje uslovi za sticanje i korištenje tog prava.

ODJELjAK F. SMJEŠTAJ DJECE UZ OSIGURANU ISHRANU U USTANOVAMA PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Član 118

(Smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja)

(1) Smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja obezbjeđuje se djeci predškolskog uzrasta.

(2) Pravo na subvenciju dijela troškova boravka pojedinih kategorija djece u predškolskoj ustanovi ostvaruje se u skladu sa odlukom gradskog, odnosno opštinskog vijeća o subvencioniranju troškova smještaja djece u predškolskim ustanovama.

ODJELjAK G. OSIGURANjE JEDNOG OBROKA U VRIJEME NASTAVE U ŠKOLAMA OSNOVNOG OBRAZOVANjA

Član 119

(Osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja)

(1) Pravo na osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave ostvaruju djeca korisnika stalne novčane pomoći koja pohađaju osnovnu školu.

(2) Pravo iz stava (1) ovog člana može se ostvariti u vrijeme nastave u osnovnim školama, o čemu odlučuje gradsko, odnosno opštinsko vijeće.

(3) Realizaciju prava iz stava (1) ovog člana obezbjeđuje nadležna gradska, odnosno opštinska služba za poslove obrazovanja.

ODJELjAK H. PRAVO NA ŠKOLARINE I STIPENDIJE ĐACIMA I STUDENTIMA

Član 120

(Pravo na školarine i stipendije đacima i studentima)

(1) Pravo na školarine i stipendije imaju đaci i studenti sa područja Kantona koji zadovoljavaju kriterije za ostvarivanje ovog prava.

(2) Kriterije za ostvarivanje prava na školarine i stipendije, utvrđuje Vlada Kantona.

Član 121

(Dječija nedjelja)

(1) Prva sedmica u mjesecu oktobru svake godine određuje se kao "Dječija nedjelja" na teritoriji Federacije BiH.

(2) Dječija nedjelja se uvodi radi poticanja i organizovanja raznovrsnih kulturno-obrazovnih, rekreativnih i drugih manifestacija posvećenih promovisanju Konvencije o pravima djeteta i poduzimanja drugih mjera i akcija za unapređenje razvoja brige o djeci i direktne podrške djeci radi njihovog efikasnijeg odgoja, obrazovanja i inkluzije, kao i podrške djeci koja izlaze iz sistema javne brige.

(3) Manifestacije i mjere iz stava (2) ovog člana utvrđuju se programom koji donosi Kantonalno Ministarstvo.

Član 122

(Naplaćivanje novčanih iznosa za Dječiju nedjelju)

(1) Za Dječiji nedjelju tokom cijelog mjeseca oktobra naplaćivaće se novčani iznosi utvrđeni odlukom Vlade Federacije BiH.

(2) Naplaćene novčane iznose utvrđene odlukom Vlade Federacije BiH, privredna društva, poslodavci i druga pravna i fizička lica koja vrše naplatu na području Kantona, dužni su uplatiti te iznose na račun Budžeta Kantona u roku od 15 dana po isteku mjeseca oktobra.

Član 123

(Način naplate)

Način naplate novčanih iznosa iz člana 122. ovog Zakona utvrdiće kantonalni ministar nadležan za finansije.

DIO DEVETI - NADLEŽNOST I POSTUPAK

Član 124

(Primjena odredbi Zakona o upravnom postupku)

U postupku rješavanja o pravima iz ovog Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99) i metode stručnog socijalnog rada, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 125

(Rješavanje o pravima)

(1) O pravima utvrđenim ovim i Federalnim zakonom, u prvom stepenu rješava nadležni Centar za socijalni rad.

(2) O žalbi protiv rješenja Centra za socijalni rad odlučuje Kantonalno Ministarstvo.

Član 126

(Pokretanje postupka)

(1) Postupak za ostvarivanje prava po ovom Zakonu pokreće se na zahtjev lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika, staratelja ili po službenoj dužnosti.

(2) Nadležni Centar za socijalni rad dužan je pokrenuti postupak po službenoj dužnosti za ostvarivanje prava iz ovog Zakona, povodom inicijative građana ili ovlaštenih organa, drugih pravnih i fizičkih lica, ako utvrdi ili sazna da je s obzirom na saznanja i postojeće činjenice potrebno pokrenuti postupak za ostvarivanje prava iz ovog Zakona, kao i u slučajevima preispitivanja uslova za dalji nastavak korištenja prava iz ovog Zakona.

Član 127

(Hitnost postupka)

(1) Rokovi za donošenje odluka o postupku za ostvarivanje prava iz ovog Zakona definisani su propisima o upravnom postupku.

(2) U izuzetno hitnim slučajevima kada je potrebno poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi, posebno djece, ili s ciljem osiguravanja javnog reda i sigurnosti, Centar za socijalni rad može donijeti usmeno rješenje i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode.

(3) U slučaju iz stava (2) ovog člana, Centar za socijalni rad dužan je donijeti rješenje u pisanom obliku najkasnije u roku od 8 (osam) dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Član 128

(Trajanje prava)

(1) Prava po ovom Zakonu pripadaju korisniku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva, odnosno, pokretanja postupka po službenoj dužnosti, osim prava iz člana 110. ovog Zakona i traju dok postoje uslovi za sticanje i korištenje prava po ovom i Federalnom zakonu.

(2) Korisnik prava po ovom Zakonu dužan je da prijavi svaku promjenu koja ima uticaja na ostvarivanje i obim tog prava, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 129

(Povrat sredstava)

(1) Korisnik prava po ovom Zakonu kojem su njegovom krivicom isplaćena novčana primanja na koja nije imao pravo, dužan je vratiti primljeni iznos.

(2) Ukoliko korisnik ne vrati iznos iz stava 1. ovog člana u roku koji odredi Centar za socijalni rad, povrat tog iznosa tražiće se tužbom kod nadležnog suda, a putem Kantonalnog pravobranilaštva.

(3) Centar za socijalni rad, kao nadležni prvostepeni organ, može sa korisnikom, odnosno obveznikom povrata isplaćenog iznosa, sklopiti nagodbu o načinu i vremenu povrata neosnovano isplaćenog iznosa novčane naknade, uvažavajući pri tome njegovo imovinsko stanje i socijalni položaj, uz mogućnost odgode povrata sredstava, a najduže za razdoblje od tri godine.

DIO DESETI - FINANSIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE, ZAŠTITE CIVILNIH ŽRTAVA RATA I ZAŠTITE PORODICA SA DJECOM

Član 130

(Sredstva za finansiranje)

(1) Sredstva za finansiranje socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom osiguravaju se u skladu sa ovim i Federalnim zakonom iz:

a) budžeta Federacije;

b) budžeta Kantona;

c) budžeta grada;

d) budžeta opštine;

e) ulaganja osnivača ustanova socijalne zaštite;

f) ličnog učešća korisnika prava;

g) legata, poklona i ostavština;

h) drugih izvora.

(2) Iz Kantonalnog Budžeta finansiraju se sljedeći oblici socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom:

a) stalna novčana pomoć;

b) novčana naknada za njegu i pomoć od strane drugog lica;

c) osposobljavanje za život i rad; d) hraniteljstvo;

e) smještaj u ustanove socijalne zaštite;

f) lična invalidnina ili mjesečno lično primanje u skladu sa članom 50. Federalnog zakona;

g) porodična invalidnina civilnih žrtava rata u skladu sa članom 65. Federalnog zakona;

h) dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica po propisima o civilnim žrtvama rata i u skladu sa članom 60. Federalnog zakona;

i) ortopedski dodatak u skladu sa članom 61. Federalnog zakona;

j) pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala civilnim žrtvama rata;

k) dječiji dodatak;

l) novčana naknada umjesto plate ženi-majci u radnom odnosu za vrijeme dok odsusutvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta;

m) novčana pomoć za vrijeme trudnoće i porođaja žene-majke koja nije u radnom odnosu;

n) novčana naknada za treće, četvrto i peto dijete;

o) jednokratna pomoć za opremu novorođenog djeteta;

p) pomoć u prehrani djeteta do šest mjeseci i dodatna ishrana za majke-dojilje;

r) školarine i stipendije đacima i studentima;

s) rad ljekarskih i drugih stručnih komisija u prvom i drugom stepenu;

t) finansiranje ustanova socijalne zaštite koje osniva Kanton.

(3) Iz gradskog i opštinskog budžeta finansiraće se:

a) rad ostalih ustanova socijalne zaštite koje osniva grad, odnosno opština;

b) druge materijalne pomoći iz članova 44. i 45. ovog Zakona;

c) kućna njega i pomoć u kući;

d) gradska, opštinska udruženja lica sa invaliditetom;

e) smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja;

f) osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja;

g) i druga prava iz socijalne zaštite, koja svojim propisima utvrđuju grad, odnosno opština.

DIO JEDANAESTI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA

Član 131

(Nadzor)

(1) Nadzor nad primjenom ovog Zakona i drugih propisa donesenih na osnovu tog Zakona, nadzor nad zakonitošću rada ustanova i neposredni upravni nadzor, kao i poslove revizije, vrši Kantonalno Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom propisa iz stava (1) ovog člana vrši Kantonalna uprava za inspekcijske poslove.

DIO DVANAESTI – KAZNENE ODREDBE

Član 132

(Kaznene odredbe)

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 KM kazniće se za prekršaj ustanova, odnosno subjekt, ako:

a) korisniku, protivno odredbama ovog Zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju;

b) omogući korištenje prava licu kojem ne pripada pravo po ovom Zakonu ili mu ne pripada pravo u tom obliku;

c) ne otkloni nedostatke utvrđene u vršenju stručnog nadzora u utvrđenim rokovima;

d) ne primi na smještaj lice koje uputi Centar za socijalni rad ili drugi nadležni organ;

e) onemogući vršenje nadzora nad stručnim radom ustanove.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ustanovi, novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM.

(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 KM kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice, ako ne vrši isplatu novčane naknade porodilji u radnom odnosu u skladu sa odredbama članova 109. i 112. ovog Zakona.

(4) Novčanom kaznom od 1.000,00 do 2.000,00 KM kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice, odnosno poslodavac - fizičko lice ako za vrijeme "Dječije nedjelje" ne naplaćuje novčani iznos utvrđen odlukom Vlade FBiH, a u skladu sa članom 122. ovog Zakona.

(5) Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorno lice u pravnom subjektu novčanom kaznom od 500,00 do 1.000,00 KM.

DIO TRINAESTI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 133

(Započeti postupci)

(1) U cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organ je dužan po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim Zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog Zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Postupci koji su pokrenuti po zahtjevu za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom prije stupanja na snagu ovog Zakona, a koji nisu okončani,

odnosno nije doneseno rješenje, okončaće se po odredbama ovog Zakona.

Član 134

(Usklađivanje akata)

Postojeće ustanove koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite, dužne su uskladiti svoja normativna i druga opšta akta sa odredbama ovog Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 135

(Donošenje podzakonskih akata)

(1) Ministar Kantonalnog Ministarstva će u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti akte iz svoje nadležnosti utvrđene ovim Zakonom.

(2) Do donošenja propisa iz stava (1) ovog člana primijenjuju se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Član 136

(Prestanak važenja)

(1) Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecoma ("Službene novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", broj: 10/00, 5/03, 5/05, 3/08, 2/13, 12/13, 4/14 i 13/20).

(2) *(brisano)*

Član 137

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".

Samostalni članovi Zakon o izmjenana i dopunama
Zakona o o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom

("Sl. novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", br. 2/2024)

Član 13

U cilju ostvarivanja povoljnijeg prava, prvostepeni organ je dužan po službenoj dužnosti uskladiti sa ovim Zakonom postojeća rješenja kojima se ostvaruju prava koja su predmet ovog Zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog Zakona, a koji nisu okončani, okončat će se po odredbama ovog Zakona.

Član 14

Ovaj Zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a njegova primjena počinje od 1. 4. 2024. godine".

Samostalni članci Zakona o izmjenana i dopunama
Zakona o o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom

("Sl. novine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde", br. 6/2025)

Članak 11

(Rokovi za donošenje pozakonskih akata)

(1) Ministar Kantonalnog ministarstva će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijeti akte iz svoje nadležnosti utvrđene ovim Zakonom.

(2) Do donošenja propisa iz stavka (1) ovog članka primjenjuju se postojeći propisi, ako nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Članak 12

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde".